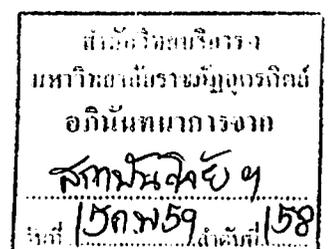

สภาพ ปัญหาและแนวทางการจัดการปัญหาด้านการทำวิทยานิพนธ์
ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

นายวิทยากร อ้วนสะอาด

งานวิจัยฉบับนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากกองทุนวิจัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ ปีงบประมาณ 2555
กันยายน 2555
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

บทคัดย่อ

ชื่องานวิจัย : สภาพ ปัญหาและแนวทางการจัดการปัญหาด้านการทำวิทยานิพนธ์
ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

ชื่อผู้ทำวิจัย : นายวิทย์กร อ้วนสะอาด

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการจัดการปัญหาด้านการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ ประชากรคือนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 - 2555 จำนวน 254 คน กลุ่มตัวอย่างใช้เทคนิคการเลือกแบบเจาะจงได้จำนวน 81 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ประกอบด้วย ร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า สภาพและปัญหาของนักศึกษา คือ นักศึกษาอยู่ระหว่างการจัดทำเครื่องมือวิจัยและมีปัญหาการจัดทำเครื่องมือวิจัย คิดเป็นร้อยละ 43.21 อยู่ระหว่างการขอสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์และมีปัญหาการขอสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ คิดเป็นร้อยละ 33.33 และอยู่ระหว่างการเก็บข้อมูลการวิจัยและมีปัญหาการเก็บข้อมูลการวิจัย คิดเป็นร้อยละ 12.35 ตามลำดับ

แนวทางการจัดการปัญหาด้านการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ คือ 1. นักศึกษาควรได้รับการให้คำปรึกษาในการจัดทำเครื่องมือ รวมถึงข้อแนะนำในการตั้งข้อคำถามต่าง ๆ ซึ่งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ควรสละเวลาให้คำปรึกษา หรือนัดหมายเพื่อความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์เป็นระยะ หรือเป็นกลุ่มเฉพาะ นักศึกษาที่อยู่ในความดูแล 2. บัณฑิตวิทยาลัยควรให้ข้อมูลข่าวสาร การแจ้งเตือนเกี่ยวกับระยะเวลาการศึกษาในแต่ละภาคเรียน เพื่อนักศึกษาจะได้วางแผนการทำวิทยานิพนธ์ในแต่ละภาคเรียน เช่น ปฏิทินการศึกษาในแต่ละภาคเรียน กำหนดการรักษาสภาพการเป็นนักศึกษา การจัดการอบรมเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ การให้ข้อมูลสารสนเทศ (Website) ของแหล่งนำเสนอบทความจากงานวิจัยเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ 3. การจัดอบรมการเขียนบทความจากงานวิจัยเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ รวมถึงการบริการข้อมูลสารสนเทศของห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย ควรมีฐานข้อมูลงานวิจัยที่หลากหลาย ตัวอย่างบทความวิจัยฉบับสมบูรณ์ เพื่อเป็นตัวอย่างให้กับนักศึกษาได้ค้นคว้า 4. การชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินงานการจัดทำวิทยานิพนธ์ตามแบบฟอร์ม ต่าง ๆ ของบัณฑิตวิทยาลัย โดยให้มีความสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น หรือมีตัวอย่างในการกรอกแบบฟอร์ม

รวมถึงขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย 5. การจัดหาผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านในการช่วยเหลือ
นักศึกษาในการทำวิทยานิพนธ์ เช่น สถิติวิจัย คอมพิวเตอร์สำหรับการประมวลผลด้วยโปรแกรม
สำเร็จรูป ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ 6. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้อง การให้
ความรู้ เทคนิค คำแนะนำจากประสบการณ์การทำวิทยานิพนธ์

คำสำคัญ : การจัดการปัญหาด้านการทำวิทยานิพนธ์ , การทำวิทยานิพนธ์

ABSTRACT

Research Title : State, Problems and Solutions of Writing a Thesis of Graduate Students at Uttaradit Rajabhat University
Author : Mr. Wittayakorn Ounsa-ard

This study aims to find out the state, problems and solutions of writing a thesis of graduate students studying at Uttaradit Rajabhat University. The population were 254 graduate students taking courses at the university during 2011 – 2012. Purposive sampling method was applied to acquire 81 respondents. The instruments used in the study were a questionnaire form and an interview form. Statistics and percentage were employed for data analysis.

Research results were as follows: The state and problems the students experienced were they were in the process of constructing a research instrument which accounted for 43.21 while 33.33 percent of the students were in the process of and had troubles in making an appointment for their thesis proposal examination. The other 12.35 percent of them were in the process of and had problems in data collection respectively.

Solutions for these 3 problems are 1. consultation in constructing the instrument, advice, and consultation hours of thesis advisors and appointment arrangement for following up; and training in thesis writing should be provided; 2. information such as an academic calendar, retaining student status, trainings schedule, and sources for presenting and publishing a research paper should be made available on the school website; 3. trainings in writing a research article, data base, and different varieties of full text research articles should also be given; 4. explanation of the process of thesis preparation and submission, samples of filled out forms, and data collection and compilation techniques must be arranged for the students; 5. experts with specialist knowledge of research statistics, package programs for data processing, and Thai and English language should also be provided; and 6. knowledge and experience sharing among graduate students should be promoted.

Keywords : Problems Management in Writing a Thesis, Thesis Paper

สารบัญ

บทที่	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
สารบัญตาราง	ฉ
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย.....	1
คำถามการวิจัย.....	2
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
การจัดดำเนินงานบัณฑิตศึกษาและบัณฑิตวิทยาลัย.....	5
บริบทบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.....	9
แนวคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์.....	10
ปัจจัยในการทำวิทยานิพนธ์.....	12
เทคนิคการเก็บข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ.....	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	27
3 ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย.....	34
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	34
เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	35
การเก็บรวบรวมข้อมูลและขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	35
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	35
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพของการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.....	36

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัญหาของการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.....	37
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการจัดการปัญหาด้านการทำวิทยานิพนธ์ ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.....	37
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	39
สรุปผลการวิจัย.....	40
อภิปรายผล.....	41
ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้.....	44
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	45
บรรณานุกรม.....	46
ภาคผนวก.....	49
ประวัติผู้วิจัย.....	55

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	34
2 แสดงผลการวิเคราะห์สภาพของการทำวิทยานิพนธ์.....	36
3 แสดงผลการวิเคราะห์ปัญหาของการทำวิทยานิพนธ์.....	37

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย

การพัฒนาประเทศให้เข้มแข็งและสามารถแข่งขันกับนานาประเทศนั้น สิ่งสำคัญยิ่งในการจัดการศึกษาของไทยคือ การพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาซึ่งเป็นกลไก ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และถือว่าเป็นพันธกิจหลักของมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษา และของประเทศ ดังนั้นการศึกษามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ซึ่งจะมีผลต่อการพัฒนาประเทศ การศึกษาจะช่วยสร้างคนให้เป็นพลเมืองที่ดี มีคุณธรรม อีกทั้งช่วยสร้างกำลังคนให้มีความรู้ ความสามารถเหมาะกับงานสาขาต่าง ๆ ประเทศชาติเจริญก้าวหน้าเพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ซึ่งเป็นผลผลิตจากการศึกษาเป็นประการสำคัญสอดคล้องตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่ได้กำหนดความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม จริยธรรม ในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (ราชกิจจานุเบกษา, 2542: 3) ตามภาระบทบาทของมหาวิทยาลัยในฐานะสถาบันอุดมศึกษา จึงต้องทำหน้าที่พัฒนาวิชาการวิชาชีพขั้นสูงและการค้นคว้าวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนาสังคม ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าจะต้องมีการปฏิรูปเพื่อให้เกิดการพัฒนาวิชาการและการสร้างองค์ความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาสังคมต่อไป โดยเฉพาะการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาซึ่งมีภาระหน้าที่โดยตรงในการพัฒนาวิชาการและสร้างองค์ความรู้ให้แก่สังคม เพื่อนำไปสู่คุณภาพของบัณฑิตและคุณภาพของสังคมในอนาคต โดยในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งที่จัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จะมีหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ที่ถือว่าเป็นจุดเน้น ในการพัฒนากำลังคนและการสร้างนักวิชาการชั้นสูง

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ จัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เป็นการศึกษาขั้นสูงที่สุดในท้องถิ่นมีบทบาทหน้าที่ผลิตบัณฑิต ผลิตผลงานวิจัย บริการวิชาการแก่ท้องถิ่น โดยจัดการศึกษาจนถึงปัจจุบันรวม 72 ปี มีคณะวิชาทั้งหมด 6 คณะรวมบัณฑิตวิทยาลัยที่มีฐานะเป็นหน่วยงานภายในเทียบเท่าคณะ อีก 1 คณะ ซึ่งบัณฑิตวิทยาลัยมีหน้าที่ในการประสานงาน จัดการศึกษาตั้งแต่สูงกว่าระดับประกาศนียบัตร ปริญญาโท และปริญญาเอก มากกว่า 10 ปี การจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้สำเร็จการศึกษาเป็นนักวิชาการวิชาชีพมีความชำนาญพิเศษ โดยเฉพาะในหลักสูตรปริญญาโทและปริญญาเอก มุ่งเน้นการพัฒนานักวิชาการและ

นักวิชาชีพที่มีความรู้ความสามารถระดับสูงในสาขาวิชาต่าง ๆ ด้วยกระบวนการวิจัย โดยการจัดการศึกษาทั้งหลักสูตรปริญญาโทและปริญญาเอก จะมีรายวิชาในแผน ก ที่ต้องทำวิทยานิพนธ์และแผน ข ต้องทำภาคินิพนธ์ ในระดับปริญญาโท ส่วนในระดับปริญญาเอก ต้องทำวิทยานิพนธ์ แต่จากสถิติ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีจำนวนไม่น้อยที่การศึกษาในปีสุดท้าย และบางคนก็ไม่สำเร็จการศึกษาจึงทำให้เสียเวลา ทรัพย์สินและที่สำคัญอย่างยิ่งคือกำลังใจ

ผู้วิจัยในฐานะที่ได้ทำงานด้านบัณฑิตวิทยาลัย ในทุก ๆ ปีได้ทำการสำรวจโดยการจัดประชุมนักศึกษาที่ไม่มีรายวิชาในชั้นเรียนแล้วเหลือแต่การทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งทุก ๆ สาขาวิชาพบปัญหาในหลาย ๆ ประเด็นที่ทำให้การทำวิทยานิพนธ์ล่าช้า ไม่สามารถสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรกำหนด อันเนื่องจากนักศึกษา ไม่มีเวลาทำวิทยานิพนธ์ ขาดความมั่นใจในการทำวิทยานิพนธ์ เพราะไม่ความแม่นยำในด้านการวิจัย อาจารย์ที่ปรึกษาไม่มีเวลาให้นักศึกษา นักศึกษา ยังหาหัวข้อไม่ได้ ซึ่งนักศึกษาในแต่ละหลักสูตรส่วนใหญ่เมื่อเรียนรายวิชาครบแล้ว ต้องกลับไปทำงานประจำ จึงทำให้การทำวิทยานิพนธ์ขาดขาดความต่อเนื่อง ทำให้ลืมนั่นตอนและวิธีดำเนินงานวิจัย ซึ่งปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อความสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาที่ล่าช้ากว่ากำหนดและบางครั้งต้องหมดสภาพการเป็นนักศึกษา

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการจัดการปัญหาด้านการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้บริหาร อาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษา ในด้านการวางแผน นโยบาย และกำหนดแนวทางการทำวิทยานิพนธ์ นอกจากนี้ยังนำผลการวิจัยไปใช้หาแนวทางแก้ไข และเร่งรัดให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาสำเร็จการศึกษาได้ภายในกำหนดระยะเวลาตามหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำถามการวิจัย

1. สภาพการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์เป็นอย่างไร
2. ปัญหาการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์เป็นอย่างไร
3. แนวทางการจัดการปัญหาด้านการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์เป็นควรวอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
2. เพื่อศึกษาปัญหาการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
3. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการปัญหาด้านการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการจัดการปัญหาด้านการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตของเนื้อหา ในการทำวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตด้านเนื้อหาแบ่งออกเป็น 4 ด้านดังนี้

- 1.1 หลักสูตร
- 1.2 ขั้นตอนการทำวิทยานิพนธ์
- 1.3 อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
- 1.4 การบริการที่เกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์

2. ขอบเขตด้านประชากร มีดังนี้

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 - 2555 (ช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2555) รวมทั้งสิ้น จำนวน 254 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

ปัญหาการทำวิทยานิพนธ์ หมายถึง อุปสรรค หรือข้อขัดข้องต่าง ๆ ในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ที่ทำให้การดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ล่าช้า หรือไม่บรรลุผลสำเร็จ

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หมายถึงนักศึกษาที่ทำวิทยานิพนธ์ ศึกษาในระดับปริญญาโท และปริญญาเอก ของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ที่กำลังศึกษาอยู่ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 - 2555 (ช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2555)

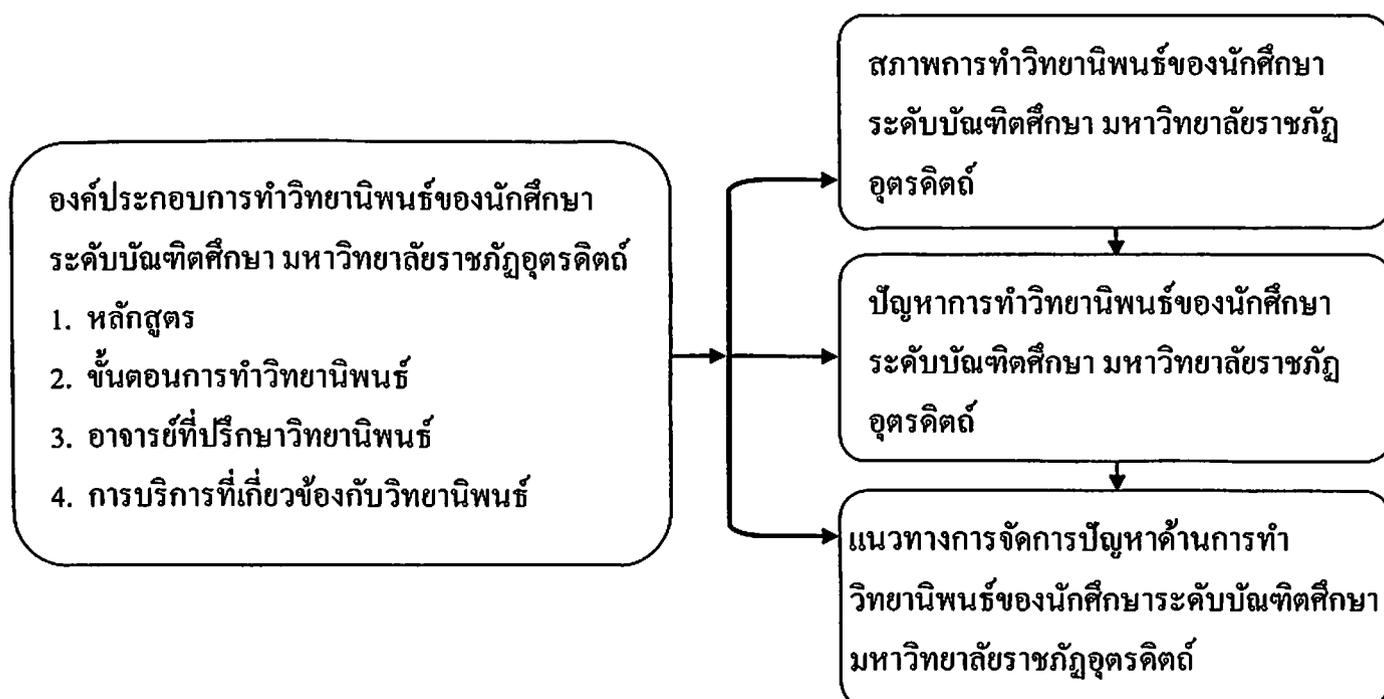
แนวทางการแก้ปัญหา หมายถึง กระบวนการ วิธีการ ที่ช่วยเหลือนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ให้ทำวิทยานิพนธ์ได้สำเร็จตามแผนที่วางไว้ ตามกำหนดระยะเวลาของหลักสูตร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. แนวคิดในการแก้ปัญหาที่ได้จากงานวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการป้องกัน และแก้ปัญหาต่อไป
2. นักศึกษาที่ทำวิทยานิพนธ์ได้ตระหนักถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในการทำวิทยานิพนธ์ และสามารถนำแนวคิดไปใช้ป้องกัน หรือแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม
3. เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้บริหารหลักสูตร และผู้เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการวางแผน และกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
4. เป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางการทำวิทยานิพนธ์ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อชื่อเสียงของคณะวิชา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการจัดการปัญหาด้านการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวความคิด ทฤษฎี และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง จากเอกสารต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางพื้นฐานในการวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางการจัดการปัญหาด้านการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ ได้แก่

1. การจัดดำเนินงานบัณฑิตศึกษาและบัณฑิตวิทยาลัย
2. บริบทบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
3. แนวคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์
4. ปัจจัยในการทำวิทยานิพนธ์
5. เทคนิคการเก็บข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การจัดดำเนินงานบัณฑิตศึกษาและบัณฑิตวิทยาลัย

ในสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษานั้น จะมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ประสานงาน ควบคุม กำกับ ตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานในการจัดการศึกษาดังกล่าว โดยดำเนินงานตามข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ ซึ่งเกี่ยวข้องกับพันธกิจที่ได้รับมอบหมายจากสถาบัน ดังที่ผู้วิจัยจะกล่าวถึงต่อไป

การจัดดำเนินงานบัณฑิตศึกษา

รูปแบบการจัดดำเนินงานบัณฑิตศึกษามีการบริหารในรูปของคณะกรรมการมากกว่าการดำเนินการโดยภาควิชา ฮีส (Heiss, 1977 : 65 - 66) ได้ศึกษาพบว่าการจัดบัณฑิตศึกษาโดยให้ภาควิชารับผิดชอบทั้งหมดนั้นก่อให้เกิดปัญหาที่สำคัญคือ แต่ละภาควิชาจะเป็นวงล้อมที่แยกตัวเองออกจากกัน และใช้ความพยายามที่จะให้สมาชิกของตนแยกตัวออกจากวิชาการสาขาอื่น ๆ โดยสิ้นเชิง ผู้เรียนจึงไม่สามารถเรียนนอกภาคได้ซึ่งในที่สุดก็จะกลายเป็นคนคับแคบในทางวิชาการ และจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองการพัฒนาท้องถิ่น” สรุปได้ว่า สถาบันราชภัฏควรจัดรูปองค์กรแบบแนวราบ (Flat Administrative Structure) เพื่อหลีกเลี่ยงการรวมศูนย์อำนาจไว้ที่ส่วนยอด ขณะเดียวกันก็ช่วยให้เกิดความคิดริเริ่ม ความผูกพันกับกิจกรรมต่าง ๆ ของบุคลากร ทำให้สามารถรวมตัวกันริเริ่มกิจกรรมตามที่กลุ่มเห็นสมควร และยังก่อให้เกิดความรู้สึกผูกพันซึ่งกันและกัน ซึ่งอาจรวมกิจกรรมนั้น ๆ เป็น

โปรแกรมวิชา โดยให้ผู้อำนวยการโปรแกรมที่มาจากผู้ร่วมงานทำหน้าที่บริหารทางวิชาการ บุคลากรและงบประมาณรวมทั้งติดตามประเมินผลงานตามวัตถุประสงค์ของ โปรแกรมวิชานั้น ๆ และยังสามารถทำได้หลายโปรแกรมวิชาตามที่เราเห็นว่ามีความเป็นไปได้ (สำนักฝึกอบรมและพัฒนา ท้องถิ่น. 2538 : 43 - 44) รูปแบบที่น่าสนใจอีกรูปแบบหนึ่งซึ่ง เทียนฉาย กิระนันท์ (2530 : 19 - 20) ได้เสนอไว้ในการวิเคราะห์การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของประเทศไทยว่า ในภาวะที่ ทรัพยากรจำกัดเช่นนี้น่าจะได้พิจารณาถึงความพร้อมของสถาบันหลาย ๆ สถาบันร่วมกัน กล่าวคือ สถาบันใดสถาบันหนึ่งอาจไม่พร้อมในการจัดบัณฑิตศึกษาสาขาหนึ่ง แต่เป็นไปได้ว่าหากร่วมมือกันหลาย ๆ สถาบันแล้วอาจพร้อมหรือพร้อมมากขึ้นในการจัดการศึกษาสาขานั้น ทั้งนี้อาจนำไปสู่ โครงการร่วม (Joint Venture) ในระหว่างสถาบันผู้ผลิตได้ ดังเช่น ความร่วมมือระหว่างจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เป็นต้นการจัด ดำเนินงานบัณฑิตศึกษาในประเทศไทย มีรูปแบบดำเนินการแตกต่างกันออกไปซึ่งจำแนกได้เป็น 4 รูปแบบดังนี้

1. การจัดดำเนินงานในรูปแบบบัณฑิตวิทยาลัย

การจัดตั้งเป็นบัณฑิตวิทยาลัย มีฐานะเป็นคณะหนึ่งในมหาวิทยาลัยหรือ

สถาบันอุดมศึกษาผู้บริหารบัณฑิตวิทยาลัย ได้แก่ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยหรือเทียบเท่าคณบดี และ/ หรือผู้ช่วยคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางในการประสานงานกับคณะวิชาที่เปิด สอนในระดับบัณฑิตศึกษา ควบคุมการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาให้อยู่ในมาตรฐานเดียวกันและให้ เป็นไปตามระเบียบของบัณฑิตวิทยาลัย สายงานของบัณฑิตวิทยาลัยส่วนใหญ่จะประกอบด้วย สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งจะแบ่งสายงานเป็นงานบริการการศึกษา และ/หรืองานวิชาการ และ งานธุรการ ส่วนงานสอนนั้นดำเนินการโดยภาควิชาที่มีการสอนระดับบัณฑิตศึกษาการบริหารงาน ของบัณฑิตวิทยาลัยจะมีคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยหรือเทียบเท่าทำหน้าที่กำหนด นโยบายและระเบียบข้อบังคับของบัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาหลักสูตร ควบคุมการศึกษาให้เป็นไป ตามวัตถุประสงค์และนโยบายของบัณฑิตวิทยาลัยตลอดจนให้คำปรึกษาและเสนอความเห็นแก่ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย รูปแบบบัณฑิตวิทยาลัยจะมีรายละเอียดในการบริหารงานแตกต่างกัน ออกไปในแต่ละสถานศึกษา ตามความเหมาะสมและ โครงสร้างในแต่ละสถาบันมหาวิทยาลัยซึ่ง ดำเนินงานในรูปแบบนี้ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัย ศิลปากร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ เป็นต้น

2. การจัดดำเนินงานในรูปแบบสถาบันเฉพาะทาง

การจัดดำเนินงานรูปแบบนี้มี การจัดตั้งเป็นสถาบันคล้ายมหาวิทยาลัย มีฐานะเทียบเท่า กรม สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย สถาบันมีภารกิจทางการสอนระดับบัณฑิตศึกษาและให้บริการทาง วิชาการ ซึ่งดำเนินการ โดยคณะและสำนักต่าง ๆ โดยมีสำนักงานอธิการบดีเป็นหน่วยงานกลางของ สถาบันทำหน้าที่และรับผิดชอบในการประสานงานการบริหารการศึกษา การบริหารบุคคล การ คลัง การพัสดุและซ่อมบำรุง งานสารบรรณ การให้บริการด้านการศึกษา ด้าน ใตทัศน์อุปกรณ์ และ การให้บริการต่าง ๆ แก่คณะ/สำนัก ตลอดจนการควบคุมให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามระเบียบของ ทางราชการอีกส่วนหนึ่งด้วย ผู้บริหารสถาบัน ได้แก่ อธิการบดี และรองอธิการบดีฝ่ายต่าง ๆ สถาบันซึ่งดำเนินงานในรูปแบบนี้ได้แก่ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

3. การจัดดำเนินงานในรูปแบบสถาบันนานาชาติ

สถาบันนานาชาติระดับบัณฑิตศึกษา บริหารงาน โดยคณะกรรมการอำนวยการสถาบันซึ่ง ประกอบด้วยบุคคลสัญชาติต่าง ๆ ทำหน้าที่รับผิดชอบกำหนดนโยบาย และควบคุมการดำเนินงาน ให้เป็นไปตามนโยบาย สถาบันซึ่งดำเนินงานในรูปแบบนี้ได้แก่สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย

4. การจัดดำเนินงานในรูปแบบสถาบันอิสระภายในมหาวิทยาลัย

การจัดเป็นหน่วยงานอิสระในรูปแบบของสถาบันภายในมหาวิทยาลัย จะมีการ บริหารงานอย่างมีอิสระมาก ไม่ต้องอยู่ในความควบคุมของมหาวิทยาลัย ทำให้การดำเนินงานมี ความคล่องตัวสูง การบริหารงานจัดในรูปของคณะกรรมการ สถาบันซึ่งดำเนินงานในรูปแบบนี้ ได้แก่ สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจศศินทร์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การบริหารงานบัณฑิตศึกษาในแต่ละรูปแบบ จะประกอบด้วยกรรมการอย่างน้อย 2 ชุด คือ กรรมการบริหาร ซึ่งจะทำหน้าที่กำหนดนโยบายและระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการ บริหารทั่วไป พิจารณาหลักสูตรและรายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ควบคุมการจัด การศึกษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และนโยบายของสถาบันกำหนดคุณสมบัติและเสนอชื่อบุคคล ที่เหมาะสมเพื่อแต่งตั้งเป็นคณาจารย์บัณฑิตศึกษา ตลอดจนให้คำปรึกษาและเสนอความเห็นแก่ ผู้บริหารสถาบัน กรรมการอีกชุดหนึ่งคือกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะหรือกรรมการวิชาการ ประจำสาขา ซึ่งเป็นผู้จัดดำเนินการในเรื่องที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนและประสานงาน กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาในสาขาที่อยู่ในความ รับผิดชอบ

หลักการทั่วไปในการจัดดำเนินงานการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

คณะกรรมการจะพิจารณาความเหมาะสมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ในมหาวิทยาลัยระบบเปิดทบวงมหาวิทยาลัย (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2529 : 18 - 19) ได้ให้ ข้อเสนอแนะซึ่งสถาบันอุดมศึกษาทั่วไปอาจนำไปใช้เป็นแนวทางได้ดังนี้

1. การเปิดสอนหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ต้องเน้นคุณภาพมากกว่าปริมาณ และตรงกับความต้องการอันจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ
2. วิธีการจัดการศึกษา จะต้องเน้นการปะทะสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน โดยสม่ำเสมอ
3. การจัดระบบห้องสมุด และห้องปฏิบัติการเพื่อการศึกษา ค้นคว้า และวิจัยจะต้องจัดให้ได้เพียงพอแก่เกณฑ์มาตรฐานและมีความเหมาะสม
4. วิธีการรับเข้าศึกษา ต้องใช้วิธีรับโดยใช้เกณฑ์ความสามารถทางสติปัญญาเพื่อประสิทธิภาพและคุณภาพการศึกษา
5. งบประมาณที่ใช้เพื่อการจัดการศึกษา สาขาวิชาใดก็ตามจะต้องจัดในลักษณะพึ่งตนเองให้มากที่สุด โดยไม่เป็นภาระงบประมาณแผ่นดิน และมีแผนใช้จ่ายที่แสดงให้เห็นขีดความสามารถในการพึ่งตนเองทางการเงินในระยะยาว
6. สถาบันที่เปิดสอนบัณฑิตศึกษา จะต้องมียาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิ และมีประสบการณ์ทางวิชาการที่เหมาะสมตามเกณฑ์มาตรฐานของทบวงมหาวิทยาลัย ในการนี้จะต้องใช้ยาจารย์พิเศษให้น้อยที่สุด เพราะการใช้ยาจารย์พิเศษที่เป็นยาจารย์ประจำของสถาบันอื่น อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาของสถาบันนั้น ๆ ด้วย
7. ก่อนการดำเนินการเปิดสอนระดับบัณฑิตศึกษาในระบบใด จะต้องมีการประเมินผล การจัดการศึกษาในลักษณะนั้น ๆ เสียก่อนว่าได้ผลดีหรือไม่ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงระบบให้เหมาะสมก่อนการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
8. หลักเกณฑ์และวิธีการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ควรให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานของทบวงมหาวิทยาลัย รูปแบบการจัดดำเนินงานบัณฑิตศึกษาจะต้องมีการดำเนินการให้ครบระบบทั้งในด้านการวางแผนการดำเนินงานล่วงหน้าอย่างชัดเจน การจัดองค์การรับผิดชอบและกำหนดอำนาจหน้าที่ของฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง การอำนวยความสะดวกให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินการ บริหารบุคลากรทั้งบุคลากรวิชาการและบุคลากรฝ่ายสนับสนุนวิชาการ การประสานงานกับคณะวิชา ภาควิชาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสม การจัดงบประมาณและทรัพยากรในลักษณะพึ่งตนเองให้มากที่สุดตลอดจนมีการประเมินผลการปฏิบัติงานและรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบเป็นระยะ

บริบทบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533 ในโครงการความร่วมมือกับสถาบันอื่น ๆ จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2538 ได้จัดตั้งเป็น สำนักงานบัณฑิตศึกษา เพื่อรับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัย จากอดีตจนถึงปัจจุบันบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ จัดตั้งขึ้นภายใต้พระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 มาตรา 10 เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษา ควบคุม กำกับ ดูแล การจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 ซึ่งบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ เป็นผู้ประสานงานในการบริหารจัดการการศึกษามาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน โดยร่วมกับคณะต่าง ๆ ในปัจจุบัน คือ คณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยดำเนินการภายใต้ข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2550

บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนงานภายในมหาวิทยาลัยเทียบเท่าคณะ โดยมีโครงสร้างต่าง ๆ เหมือนคณะวิชา จึงมีภารกิจตามคำสั่งมหาวิทยาลัยกำหนด และมีหน้าที่ประสานงานจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งมีระบบจัดการศึกษาในรูปของคณะกรรมการ ตั้งแต่การกำกับดูแลลงไปจนถึงการปฏิบัติการ คือ

1. คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำมหาวิทยาลัย
2. คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ
3. คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำหลักสูตร

นโยบายคุณภาพ

มุ่งทำหน้าที่อำนวยความสะดวกด้านการบริการและประสานงานการจัดการศึกษาระดับ

บัณฑิตศึกษาอย่างมีระบบ ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น สนับสนุน และกำกับ ตรวจสอบอย่างต่อเนื่องให้เป็นไปตามมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ปรัชญา

การประสานงาน บริการที่ดี และการปฏิบัติงานอย่างมีส่วนร่วมเป็นหัวใจของความสำเร็จ
วิสัยทัศน์

บัณฑิตวิทยาลัย เป็นองค์กรที่มีการประสานงาน อำนวยความสะดวก การให้บริการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและให้บริการวิชาการที่มีมาตรฐานทัดเทียมกับสถาบันอุดมศึกษาอื่นอย่างมีส่วนร่วมสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

พันธกิจ

บัณฑิตวิทยาลัยทำหน้าที่ประสานงาน อำนวยความสะดวก และบริการตามข้อบังคับระเบียบ ประกาศ คำสั่ง ที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ให้เป็นไปตามมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กำกับดูแลงานธุรการและการเงินของบัณฑิตวิทยาลัย และประสานงานการจัดการศึกษาอย่างมีส่วนร่วมกับองค์กรในท้องถิ่นและสถาบันอื่น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อการประสานงานในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษากับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับชุมชนหรือท้องถิ่น
2. เพื่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและพัฒนานุคคณากรที่มีศักยภาพในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
3. เพื่อบริการและกำกับดูแลมาตรฐานคุณภาพในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรที่เปิดสอนในปีการศึกษา 2555 มีทั้งหมด 10 หลักสูตร ซึ่งเป็นนักศึกษาที่ต้องทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา
2. หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินเพื่อพัฒนาการศึกษา
3. หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
4. หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
5. หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนภาษาอังกฤษ
6. หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาประชาคม

เมืองและชนบท

7. หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ
8. หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพลังงานและสิ่งแวดล้อม
9. หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา
10. หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์เพื่อการสอน

แนวคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์

ความหมายของวิทยานิพนธ์

ชินวุธ สุนทรสิมะ (2541 : 4) ได้กล่าวถึงวิทยานิพนธ์ไว้ว่า เป็นเอกสารที่ใช้เป็นส่วนประกอบในการศึกษาเพื่อรับปริญญาบัตร หรือประกาศนียบัตรจากสถาบันการศึกษา

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 1079) ได้ให้ความหมายของวิทยานิพนธ์ไว้ว่า วิทยานิพนธ์ หมายถึง บทนิพนธ์ที่ผู้เรียบเรียงยกเอาหัวข้อเรื่องใดเรื่องหนึ่งขึ้นวิจัย หรือพรรณนาขยายความ โดยนับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา เพื่อเสนอรับปริญญา

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ สำนักงานประสานงานบัณฑิตศึกษา (2548 : 1-2) ได้ให้ความหมายของวิทยานิพนธ์ (Thesis) ไว้ว่า บทนิพนธ์หรือรายงานทางวิชาการที่เรียบเรียงหรือเขียนขึ้น โดยนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา เพื่อเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามเงื่อนไขของหลักสูตรมหาบัณฑิต หรือดุษฎีบัณฑิต โดยมีลักษณะสำคัญดังนี้

1. เป็นบทนิพนธ์เกี่ยวกับหัวข้อใดหัวข้อหนึ่ง ซึ่งนักศึกษาได้รับอนุมัติ ให้ทำการวิจัยและได้ดำเนินการตามกระบวนการทางวิชาการจนเสร็จสมบูรณ์

2. เป็นงานเขียนทางวิชาการ ที่กล่าวถึงขั้นตอน วิธีการ และผลการศึกษาวิจัยโดยเขียนอย่างเป็นระบบ มีแบบแผน ตามที่กำหนด โดยเฉพาะอย่างยิ่งพึงมีการประมวลข้อความรู้สังเคราะห์ วิเคราะห์ อภิปรายถึงข้อเท็จจริง (Facts) หลักฐาน (Evidence) และหลักการ (Principles) ที่ค้นพบจากการวิจัย และมีข้อสรุป บนพื้นฐานของสิ่งที่ค้นพบเหล่านั้น

วิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์จึงเป็นเสมือนสื่อที่จะสามารถถ่ายทอดความคิด ความรู้และคำตอบของประเด็นปัญหาที่นักศึกษาได้ทำการวิจัยค้นคว้าจนประสบผลสำเร็จ ไปสู่นักวิชาการ นักวิชาชีพและผู้ที่เกี่ยวข้อง จึงจะต้องมีคุณภาพสูง มีความถูกต้องทางวิชาการชัดเจน และผ่านความเห็นชอบเป็นเอกฉันท์ของคณะกรรมการ

ในการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์นักศึกษาจะต้องรู้วิธีการ ขั้นตอนและกระบวนการในการทำวิทยานิพนธ์ โดยเริ่มแต่การนำเสนอเค้าโครงวิทยานิพนธ์ ตั้งชื่อหัวข้อให้เหมาะสมตรงตามเนื้อหา ตรงประเด็นหรือสาระหลัก หรือวัตถุประสงค์ของงานวิจัย สาระสำคัญและรายละเอียด รวมทั้งรูปแบบการเขียนและแผนปฏิบัติการ นักศึกษาควรขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป หรืออาจารย์ที่จะทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ของตน และปฏิบัติตาม วิธีการปกติที่นิยมใช้คือ ศึกษาตัวอย่างเค้าโครง ที่เคยได้รับอนุมัติไปแล้ว

สำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยนครพนม (2552 : 1) ได้ให้ความหมายของวิทยานิพนธ์ (Thesis) หมายถึง การวิจัยที่ใช้กระบวนการในการแสดงความคิดริเริ่มในการประมวลความรู้และสร้างองค์ความรู้ใหม่ โดยนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา แผน ก ต้องเรียบเรียงจากหัวข้อที่ได้รับอนุมัติให้ทำวิจัยจนได้ผลครบถ้วนตามกระบวนการแล้วนำมาวิเคราะห์ และเรียบเรียงอย่างเป็นระบบจนเสร็จสมบูรณ์ เพื่อขออนุมัติปริญญาระดับมหาบัณฑิต หรือระดับดุษฎีบัณฑิต ซึ่งโดยทั่วไปวิทยานิพนธ์เป็นผลงานทางวิชาการที่มีเนื้อหาสาระที่แสดงความคิดริเริ่มของนักศึกษา โดยมีปริมาณ คุณภาพ และเนื้อหาสาระสูงกว่าการค้นคว้าอิสระและอื่น ๆ

สรุปว่า วิทยานิพนธ์เป็นเอกสารทางวิชาการที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แผน ก เรียบเรียงหรือเขียนขึ้น โดยมีขั้นตอน หรือกระบวนการในการทำที่ชัดเจน และมีระเบียบแบบแผน เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนในระดับมหาบัณฑิต เพื่อเป็นส่วนประกอบในการรับปริญญาบัตรจาก สถาบันการศึกษา

ความสำคัญในการทำวิทยานิพนธ์

จากความหมายของวิทยานิพนธ์ได้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของวิทยานิพนธ์ใน 3 ประการหลักได้แก่ ประการแรก มีความสำคัญต่อการศึกษาตามโครงสร้างหลักสูตรประการที่สอง มีความสำคัญต่อการสร้างองค์ความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพ และประการสุดท้าย มีความสำคัญในฐานะเป็นเอกสารแสดงความสามารถของผู้ทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ความสำคัญต่อการศึกษาตามโครงสร้างหลักสูตร วิทยานิพนธ์ถือเป็นส่วนประกอบ สำคัญของการศึกษาในสถาบันการศึกษา โดยเฉพาะในระดับบัณฑิตศึกษาตามแผน ก โดยถือเป็น วิชาบังคับของ โครงสร้างหลักสูตรที่นักศึกษาทุกคนจะต้องทำวิทยานิพนธ์ก่อนสำเร็จการศึกษา
2. ความสำคัญต่อการสร้างองค์ความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพ วิทยานิพนธ์เป็นผลงาน การศึกษาค้นคว้าของนักศึกษาในประเด็นปัญหาต่าง ๆ ทั้งปัญหาเชิงวิชาการ หรือเชิงวิชาชีพล้วน เป็นประ โยชน์และมีคุณค่าทั้งต่อวงวิชาการและวิชาชีพ ทำให้เกิดข้อค้นพบใหม่ ๆ และการพัฒนา วิชาการ และวิชาชีพ
3. ความสำคัญในฐานะเป็นเอกสารแสดงความสามารถของผู้ทำวิทยานิพนธ์ผลงาน วิทยานิพนธ์จะเป็นหลักฐานที่แสดงถึงความสามารถในการค้นคว้า วิเคราะห์สังเคราะห์ในเชิง วิชาการ และวิชาชีพของผู้เสนอวิทยานิพนธ์ กล่าวคือ หากผู้เสนอวิทยานิพนธ์เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในเชิงวิชาการและวิชาชีพในประเด็นหรือขอบข่ายเนื้อหาที่ศึกษา ผลงานวิทยานิพนธ์ ก็จะเป็นที่สนใจของผู้แสวงหาความรู้ทั่วไปทำให้ผู้อ่านวิทยานิพนธ์มีความรู้ความเข้าใจในแขนง วิชานั้น ๆ มากขึ้น และนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ได้ นอกจากนั้นยังแสดงถึงความวิริยะ อุตสาหะ ความใฝ่รู้ (ปริวัตร เขื่อนแก้ว. 2549 : ออนไลน์)

ปัจจัยในการทำวิทยานิพนธ์

ในการจัดการศึกษานั้น สถาบันศึกษามีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง และผู้บริหาร การศึกษามีบทบาทสำคัญต่อการบริหารการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด โดยเฉพาะ การบริหารงานวิชาการซึ่งเป็นงานหลัก และเป็นหัวใจของการจัดการศึกษาของสถาบันการศึกษา (ปรียาพร วงศ์อนุตร โรจน์. 2535 : 15) เพราะการบริหารงานวิชาการหมายถึง การบริหารกิจกรรม ด้านวิชาการทุกอย่างภายในสถาบันที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน การวิจัย

และการบริการวิชาการแก่สังคม ตลอดจนการควบคุมด้านวิชาการ และการเทียบโอนผลการเรียน และควบคุมระบบประเมินผลการศึกษา รวมทั้งบริหารกิจกรรมความร่วมมือทางวิชาการระหว่าง สถาบันอุดมศึกษาขององค์กรเอกชน และองค์กรวิชาชีพต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพของงานวิชาการ สูงสุด (พรชูลี อาชวอำรุง. 2543 : 4 - 16) ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลัก ของการจัดการศึกษาในทุกระดับของสถาบันอุดมศึกษา รวมทั้งเป็นงานที่สำคัญของทั้งผู้บริหาร และคณาจารย์ที่เกี่ยวข้อง ต้องประสานและร่วมมือกันเพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมาย และ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล นอกจากนี้ ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2542 : 83) กล่าวว่า งานวิชาการ ถือได้ว่าเป็นหัวใจของสถาบันอุดมศึกษาเพราะสถาบันอุดมศึกษาเป็นสถาบันทางวิชาการทำหน้าที่ ในการผลิตผลงานทางวิชาการ การสร้างนักวิชาการและการใช้ผลงานทางวิชาการให้เกิดประโยชน์ แก่สังคมเป็นหลักสำคัญส่วน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 16) ได้มองว่าการบริหารงาน วิชาการเป็นทั้งกระบวนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่การกำหนดนโยบายการวางแผน การ ปรับปรุง การพัฒนาการเรียนการสอน การประเมินผล และเป็นทั้งงานของสถาบันการศึกษา ซึ่ง งานบริหารวิชาการ ได้แก่ งานควบคุมดูแลหลักสูตรการสอน อุปกรณ์การเรียนการสอน การจัด บทเรียน คู่มือครู และกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงและพัฒนาการเรียน การสอนให้ดีขึ้น และมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน ทั้งนี้ การบริหารงานวิชาการจึงเป็น เครื่องมือชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร โดยหลักแห่งประสิทธิผล (Effectiveness) จะมุ่งเน้นที่เป้าหมายที่กำหนดให้ผู้เรียนสามารถมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติได้ ซึ่งใน การบริหารงานวิชาการในสถาบันอุดมศึกษาจะกำหนดเป้าหมายที่สำคัญทั้งด้านคุณภาพและ มาตรฐานดังนี้

1. เน้นความเป็นเลิศทางวิชาการ (Academic Excellence)
2. เน้นความมีเสรีภาพทางวิชาการ (Academic Freedom)
3. มีการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ให้เป็น ไปอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต
4. เน้นการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ให้มีความสอดคล้องกับนโยบาย สังคมไทย และ

ภูมิปัญญาไทย อันเป็นการยกระดับวัฒนธรรมการเรียนรู้ของบุคคลให้เป็นทรัพยากรบุคคลที่มี คุณภาพ

สำหรับเป้าหมายในด้านความเป็นเลิศทางวิชาการนั้น ปัจจัยชี้วัดที่สำคัญ คือ การพัฒนา คุณภาพอาจารย์ให้มีความสามารถในการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้เพื่อพัฒนาประเทศ และการ ปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ที่มุ่งให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างการเรียนการสอน และการ ปฏิบัติจริงในสถานประกอบการ และการจัดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาในสถาบัน เพื่อเป็น ฐานในการประกันคุณภาพบัณฑิตศึกษาที่จะออกไปปฏิบัติหน้าที่ได้ตามมาตรฐานวิชาชีพของตน

จะเห็นได้ว่าการบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักที่สำคัญ และการจัดการศึกษาจะมีประสิทธิภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการ และบุคลากรทุกฝ่ายในองค์กรต้องร่วมกันดำเนินงานในด้านต่าง ๆ รวมทั้งกระบวนการบริหารภายในองค์กรที่ส่งผลต่อผลผลิตหรือผลลัพธ์ซึ่งจะประเมินได้ถึงประสิทธิผลของการบริหารงาน โดยต้องคำนึงถึงความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอกอยู่ตลอดเวลา ผู้บริหารสถานศึกษาจะเป็นบุคคลสำคัญที่ก่อให้เกิดระบบกลไกของการทำงาน และการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจะต้องมีภาวะผู้นำ มีสมรรถนะในการทำงาน มีทักษะในการบริหารงานวิชาการ การเปลี่ยนแปลง และการทำงานเป็นทีม ทั้งนี้เพื่อให้เอื้ออำนวยให้เกิดการบริหารงานวิชาการในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ประสานงาน ควบคุม กำกับ ตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ร่วมกับคณะต่าง ๆ ดังนั้นในด้านงานวิจัยหรือวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา เพื่อให้มีนักวิจัยรุ่นใหม่ เป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพ มีองค์ความรู้ใหม่เพื่อตอบสนองแก้ไขปัญหาของชุมชนและสังคม และจากการวิจัยของชลภมล สนองคุณ (2548 : 67) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ 4 ด้านคือ ความรู้ทางวิชาการของนักศึกษา การบริหารจัดการตนเองของนักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัย ผู้วิจัยจึงนำมาประยุกต์ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยกำหนดเป็นปัจจัยในการทำวิทยานิพนธ์ตามลำดับ ดังนี้

ความรู้ทางวิชาการของนักศึกษา

การทำวิทยานิพนธ์เป็นการศึกษาค้นคว้า เพื่อหาคำตอบในเรื่องที่ผู้ทำมีความสนใจเป็นกรณีพิเศษ โดยมีกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่เชื่อถือได้ และมีความสามารถในการใช้ภาษาเขียนเป็นรูปของวิทยานิพนธ์ ดังนั้น การทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่สำคัญประการหนึ่งคือ นักศึกษาจะต้องมีความรู้เพียงพอในเรื่องที่จะทำวิจัย หรืออาจได้รับการศึกษาตามหลักสูตรในระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นหลักสูตรที่ได้รับการกลั่นกรองอย่างดี จนทำให้นักศึกษามีความสามารถเพียงพอที่จะค้นคว้าและเริ่มทำการวิจัย

ในขั้นของการกำหนดปัญหา หรือกำหนดหัวข้อการทำวิจัย นักศึกษาต้องมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะทำวิจัย หรือวิทยานิพนธ์เป็นอย่างดี มีความถนัดและทักษะในเรื่องนั้น ๆ มีกรอบหรือขอบเขตการวิจัยที่เฉพาะและชัดเจน และการศึกษาจากทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หรือที่เรียกว่า การทบทวนวรรณกรรม (Review of Literature) วัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อดูความสัมพันธ์

เชื่อม โยงระหว่างสิ่งที่รู้แล้วและสิ่งที่กำลังจะศึกษา จนกระทั่งสามารถกำหนดตัวแปรและความสัมพันธ์ของตัวแปรและกำหนดประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา ตลอดจนสามารถออกแบบและดำเนินการวิจัย รวบรวมข้อมูล และสรุปผลได้โดยอาศัยวิธีการทางสถิติวิเคราะห์ที่กระทั่งสามารถนำข้อมูลที่วิเคราะห์ไปตอบปัญหาการวิจัยได้

ปัจจุบันการวิจัยส่วนมากมีการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีได้เป็นเพียงการออกแบบสำรวจ การออกแบบสอบถาม หรือการออกภาคสนาม เพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเท่านั้นแต่ยังจะต้องทำการวิเคราะห์ให้อยู่ในเกณฑ์ที่เชื่อถือได้ทั้งตัวผู้ให้ข้อมูล ลักษณะของข้อมูลและผลการวิเคราะห์ด้วย ซึ่งทั้งหมดนี้ก็ต้องใช้วิธีการทางสถิติเป็นหลักสำคัญ (ชลกมล สนองคุณ. 2548 : 52)

ชนิตา รัศมีพลเมือง และสมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2549 : 56-60) พบปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์ สรุปได้ดังนี้

1. การเสนอหัวข้อและ โครงร่างวิทยานิพนธ์ เป็นปัญหาสำคัญที่พบมากที่สุดซึ่งปัญหาของนักศึกษาในการเสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์ พบว่ามีดังนี้

1.1 ไม่มีประเด็นปัญหาที่สนใจแน่นอน มีความสนใจหลายเรื่อง เปลี่ยนหัวข้อการวิจัยเกือบทุกครั้งที่มาพบอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1.2 ไม่เคยปรึกษาหารือเรื่องที่จะทำวิทยานิพนธ์กับอาจารย์ในสาขาวิชาเพื่อดูความเป็นไปได้

1.3 เสนอหัวข้อไม่ตรงกับสาขาวิชาที่ศึกษา

1.4 เสนอประเด็นปัญหาการวิจัยที่ไม่มีความสำคัญหรือไม่มีความลุ่มลึกเพียงพอ

1.5 เสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์ที่เป็นไปได้ยาก หรือมีขอบเขตกว้างขวางจนอาจ

ดำเนินการไม่เสร็จในระยะเวลาตามหลักสูตร

2. การเสนอ โครงร่างวิทยานิพนธ์ นอกจากความไม่ชัดเจนของประเด็นปัญหาระเบียบวิธี และการออกแบบวิจัยที่เสนอใน โครงร่างวิทยานิพนธ์แล้ว นักศึกษาบางคนยังเลือกใช้ระเบียบวิธีวิจัยที่ไม่มีความรู้ความชำนาญเพียงพอหรือไม่มีความถนัด ทำให้มีปัญหาในการดำเนินการวิจัย นักศึกษากลุ่มที่เรียนจบรายวิชา แต่ไม่ได้ทำวิทยานิพนธ์ (All but Dissertation) ระบุว่าอุปสรรคสำคัญประการหนึ่ง คือ ความไม่พร้อมของผู้เรียน (Candidates' unpreparedness) แม้ว่าจะได้เรียนรายวิชาการวิจัยในเชิงปริมาณและคุณภาพซึ่งทำให้ได้ความรู้ทางทฤษฎีและผ่านการฝึกหัดเบื้องต้น แต่นักศึกษาก็ยังขาดความมั่นใจเมื่อต้องลงมือเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และอภิปรายผลการวิจัยด้วยตนเอง หรือพบว่าเนื้อหาวิชาที่เรียนตามหลักสูตรไม่ได้ช่วยฝึกทักษะการวิจัยเท่าที่จำเป็น บางคนมีความเข้าใจผิด คิดว่าอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์จะเป็นผู้สอนระเบียบวิธีการวิจัยและตรวจแก้ไขงานให้ทุกอย่างระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ จึงคอยความช่วยเหลือจากอาจารย์แทนที่จะ

ช่วยเหลือตนเองด้วยการขวนขวายหาความรู้เพิ่มเติมหรือขอคำปรึกษาจากผู้ชำนาญการเฉพาะด้าน ยิ่งหากอาจารย์ไม่มีเวลาให้คำปรึกษาหรือไม่ได้ให้กำลังใจเท่าที่คาดหวัง นักศึกษาบางคนอาจหยุดทำวิทยานิพนธ์ต่อไปได้ นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษาที่ไม่สำเร็จการศึกษาจำนวนหนึ่งมีปัญหาด้านการบริหารเวลาและความต่อเนื่องในการทำวิทยานิพนธ์ ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ขอลกลับไปทำงาน และขาดการติดต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เป็นเวลานาน กลับมาพบอีกครั้งเมื่อใกล้ครบกำหนดระยะเวลาศึกษาตามหลักสูตร สวัสดิ์ที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์จะให้คำปรึกษาหรือความช่วยเหลือให้สำเร็จการศึกษาได้

3. การเขียนรายงานและการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ นอกจากทักษะด้านระเบียบวิธีการวิจัยแล้ว นักศึกษาหลายคนยังมีปัญหาด้านภาษาทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษซึ่งเป็นทักษะสำคัญอีกประการหนึ่งของการทำวิทยานิพนธ์ โดยเฉพาะวิทยานิพนธ์ที่ใช้ระเบียบวิธีวิจัยในเชิงคุณภาพ บ่อยครั้งจะพบว่า การเขียนรายงานผลการวิจัยของนักศึกษาเป็นเพียงการเรียบเรียงเอกสารที่เกี่ยวข้องขาดการอ้างอิงผลงานวิชาการที่นำมาใช้ในการศึกษาอย่างถูกต้อง และยังคงอยู่ใน “ทะเลข้อมูล” หาข้อสรุปไม่ได้เมื่อต้องสังเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ จึงเป็นที่น่าเสียดาย หากนักศึกษาที่ทำวิทยานิพนธ์อย่างทุ่มเท ไม่สามารถถ่ายทอดผลงานให้เป็นที่เข้าใจได้ในการเขียนรายงาน วิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ ในทางตรงข้ามนักศึกษาอีกจำนวนหนึ่งนำร่างรายงานวิทยานิพนธ์มาให้พิจารณาเมื่อใกล้กำหนดการสอบอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไม่มีโอกาสตรวจสอบอย่างละเอียด และไม่มีเวลาให้ข้อเสนอแนะในการนำเสนอรายงานผลการวิจัยต่อคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ส่วนปัญหาที่พบมากระหว่างการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ นอกจากการเตรียมตัวไม่พร้อมและมีความวิตกกังวลเกินไปแล้ว นักศึกษาบางคนยังใช้เวลาบรรยายความสำคัญของประเด็นปัญหา การออกแบบระเบียบวิธีและขั้นตอนการดำเนินการวิจัยมากเกินไปจนแทบไม่ได้กล่าวถึงข้อค้นพบและอภิปรายผลการวิจัยซึ่งเป็นส่วนที่แสดงถึงกระบวนการทางปัญญาที่แท้จริงของผู้ที่จะเป็นมหาบัณฑิตหรือคุณวุฒิบัณฑิตอีกด้วย

4. การเผยแพร่วิทยานิพนธ์ ปัญหาด้านทักษะการวิจัยและทักษะด้านภาษาข้างต้นส่งผลกระทบต่อ การเขียนบทความทางวิชาการและการนำเสนอผลงานวิจัยต่อที่ประชุมทางวิชาการ โดยเฉพาะวารสารและการประชุมที่มีการตั้งคณะกรรมการ (Editorial Board หรือ Peer Review) พิจารณาผลงานที่จะตีพิมพ์/นำเสนอ โดยเฉพาะหากมหาวิทยาลัยมีข้อกำหนดให้เผยแพร่ผลงานเป็นภาษาต่างประเทศ รายงานวิทยานิพนธ์เป็นผลงานของนักศึกษาคณะที่ดูแลภาษาในบทความที่จะเผยแพร่คงไม่ใช่หน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นักศึกษาส่วนมากมักนำบทความมาเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ในระยะเวลากระชั้นชิด ใกล้จะสิ้นสุดระยะเวลาศึกษาตามหลักสูตรทำให้บทความจากวิทยานิพนธ์ไม่ได้รับการตรวจสอบคุณภาพอย่างจริงจัง

นอกจากนี้ นักศึกษายังมีปัญหาในการหาแหล่งตีพิมพ์เผยแพร่ หากมหาวิทยาลัย/คณะ ไม่มีบริการให้ความช่วยเหลือในด้านดังกล่าวจะเป็นอุปสรรคในการสำเร็จการศึกษาได้ ดังนั้นสรุปได้ว่า ความรู้ทางวิชาการของนักศึกษา ด้านทฤษฎีหรือเนื้อหา อาทิตักษะด้านภาษา การใช้เทคโนโลยี และการใช้สถิติ มีความสำคัญอย่างมากที่จะทำให้นักศึกษาทำวิทยานิพนธ์ได้สำเร็จ หากนักศึกษาไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่จะทำก็อาจทำให้นักศึกษาทำวิทยานิพนธ์สำเร็จได้ยาก

การบริหารจัดการตนเองของนักศึกษา

องค์ประกอบที่สำคัญที่นักศึกษาผู้ทำวิทยานิพนธ์จะต้องมีนอกเหนือจากความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ แล้ว ก็คือ ด้านการบริหารจัดการของนักศึกษา ได้แก่ การรู้จักแบ่งเวลาเพื่อใช้ในการวิจัยและใช้ภาระหน้าที่อื่น ๆ ได้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ทำวิทยานิพนธ์พร้อมกับทำงานประจำของตนเอง จะต้องจัดเวลาของตนเองอย่างเหมาะสมเพื่อให้ได้รับผลสำเร็จในงานทั้งสองด้าน เรณา พงษ์เรืองพันธ์ (2542 : 22) กล่าวว่า การบริหารเวลา ปัญหาสำคัญที่สุดปัญหาหนึ่งของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา คือ หกคกำหนดเวลาหรือใกล้จะหมดเวลาที่เป็นเช่นนี้ก็คือ นิสิตจะเริ่มหาหัวข้อวิทยานิพนธ์เมื่อเรียนรายวิชาต่าง ๆ ครบแล้ว กว่าจะได้หัวข้อ กว่าจะทำโครงร่างวิทยานิพนธ์จนสอบผ่านก็หมดเวลาลาศึกษาต่อ ทำให้ภารกิจด้านการงานเข้ามาแทรก ความสนใจ ความมุ่งมั่นลดลง ความห่างไกลอาจารย์ที่ปรึกษาห่างไกลแหล่งความรู้ต่าง ๆ มีมากขึ้น

ชลกมล สนองคุณ (2548 : 54) กล่าวว่า ปัจจัยด้านการบริหารจัดการตนเองของนักศึกษาประกอบได้ด้วย ลักษณะส่วนตัวของนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการทำวิทยานิพนธ์ได้แก่ การวางแผนในการดำเนินงานในการทำวิทยานิพนธ์ การบริหารเวลาการจัดแบ่งเวลาการตัดสินใจเรื่องหัวข้อที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ซึ่งรวมถึงการตัดสินใจเลือกที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนั้น สรุปได้ว่า การทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จนั้น ต้องมีการวางแผนการดำเนินงานในการทำวิทยานิพนธ์ มีความอดทน มีความตั้งใจ และรู้จักบริหารเวลา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 เป็นประกาศฉบับแรกที่จำแนกคุณสมบัติอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมสำหรับหลักสูตรที่เน้นการวิจัยในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก โดยกำหนดไว้ทั้งคุณสมบัติทางวิชาการและการวิจัย กล่าวคือ ต้องมีวุฒิปริญญาเอกในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หากไม่สำเร็จการศึกษาปริญญาเอกจะต้องมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ เพราะในการขอตำแหน่งทางวิชาการในระดับดังกล่าวผู้ที่ได้รับอนุมัติต้องมีผลงานวิจัยมาแล้ว สำหรับคุณสมบัติด้านการวิจัย เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฉบับนี้กำหนดให้ทั้งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมมีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับ

ปริญญาแต่หากเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ในหลักสูตรปริญญาเอก แบบ 1 หรือแบบวิจัยล้วน ซึ่งทำเฉพาะวิทยานิพนธ์ ต้องมีคุณสมบัติเพิ่มเติมคือ มีผลงานที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการซึ่งเป็นที่ยอมรับในระดับสากล และเป็นผลงานที่ชี้ชัดได้ว่าสามารถที่จะสนับสนุนการวิจัยในสาขาวิชาที่เปิดสอนได้ นอกจากคุณสมบัติตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาข้างต้นแล้ว อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ยังต้องมีคุณสมบัติที่สำคัญอีกบางประการ คือ เป็นผู้รู้ด้านวิชาการและการวิจัยรู้หลักจิตวิทยาในการให้คำแนะนำและคำปรึกษา รู้จักนิสิตนักศึกษาในความดูแล และรู้จักปรับปรุงตนเองให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (ชนิตา รัชกุลพลเมือง และสมหวัง พิธิยานุวัฒน์. 2549 : 23-24)

คุณลักษณะและบุคลิกภาพของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่พึงประสงค์โดยทั่วไป คือ การเป็นผู้รู้ลึก รู้รอบ ด้านวิชาการ (Knowledgeable) ตั้งใจจัดสรรเวลาให้นิสิตนักศึกษาได้พบ (Availability) เพื่อขอคำปรึกษา รู้เขารู้เรา ให้กำลังใจนิสิตนักศึกษา (Supportive) เป็นผู้ใส่ใจตรวจแก้ไข ให้ข้อเสนอแนะงานที่เสนอ (Responsive) ความสามารถของอาจารย์ที่ปรึกษาจึงเป็นปัจจัยหนึ่งของความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ การที่อาจารย์มีสาขาวิชาที่เชี่ยวชาญเฉพาะและมีโครงการวิจัยอยู่ในมือมีผลดีหลายประการ (สุธีระ ประเสริฐสรพร. 2544 : 41) กล่าวคือ ทำให้นักศึกษามั่นใจได้ว่าอาจารย์รู้จริงว่าจะทำอะไร มั่นใจได้ว่าเป็นหัวข้อที่ควรทำ มั่นใจได้ว่าอาจารย์มีข้อมูลและเอาจริงในงานวิจัยนี้ มั่นใจได้ว่ามีทรัพยากรทำวิจัย มั่นใจได้ว่าเสร็จแล้วจะมีคุณภาพ อย่างไรก็ตามมีข้อสังเกตว่าอาจารย์จำนวนไม่น้อยไม่แสดงสาขาวิชาที่ตนเชี่ยวชาญอย่างชัดเจน นักศึกษาจึงอาจเลือกเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์โดยเข้าใจว่าสามารถคุมวิทยานิพนธ์ได้ทุกอย่าง และยังมีอาจารย์ที่ไม่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์การวิจัยเช่น ผลงานวิจัยหรือโครงการวิจัยขนาดใหญ่ที่ได้รับทุนสนับสนุนในด้านกระบวนการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ Ward (อ้างถึงใน ชนิตา รัชกุลพลเมือง และสมหวัง พิธิยานุวัฒน์. 2549 : 66) ได้ประมวลข้อผิดพลาดต่าง ๆ ที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไม่ควรทำไว้หลายประการ ที่น่าสนใจมีดังนี้

1. มอบหมายให้นักศึกษาทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อที่เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้รับทุนสนับสนุนหรืองานวิจัยส่วนตัว
2. ให้นักศึกษาในความดูแลทำวิทยานิพนธ์หัวข้อเดียวกัน เปลี่ยนแปลงหัวเรื่องเพียงเล็กน้อย หรือให้เลียนแบบข้อเสนอ โครงการวิจัยของเก่า หากเป็นเรื่องเดียวกับงานของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ด้วยยิ่งดี
3. ไม่เคยไปดูแลการทำงานในห้องทดลอง หรือพื้นที่ทำการวิจัยของนักศึกษาเรียนรู้ผลการดำเนินงานวิจัยเท่าที่นิตินิตรายงาน
4. ไม่ให้คำปรึกษานักศึกษาในความดูแลเอง มอบหมายให้นิสิตรุ่นพี่ไปทำหน้าที่แทน

5. ไม่ส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาคิดวิเคราะห์ด้วยตนเอง หากนักศึกษามีความเห็นทางวิชาการที่ต่างออกไปจะไม่รับฟังและใช้คำพูดบั่นทอนกำลังใจ
  6. ใจดีเกินไป ผ่านงานทุกชิ้นที่นักศึกษานำเสนอแม้มีข้อผิดพลาด คลาดเคลื่อน
  7. หลีกเลี่ยงความขัดแย้งกับนักศึกษา ไม่ตามงาน ปล่อยตามใจ
  8. เรียกร้องให้นักศึกษาทำงานเพิ่มขึ้นตลอดเวลาแม้ว่าจะเป็นงานที่อยู่นอกเหนือขอบเขตการวิจัย
  9. ตรวจสอบนักศึกษาอย่างมากที่สุดเพียง 1 ครั้ง
  10. ไม่เคยยอมรับกับนักศึกษาตรง ๆ ว่าไม่มีความรู้หรือไม่ถนัดในเรื่องที่ถาม
  11. ไม่เคยแนะนำให้นักศึกษาไปร่วมการประชุมทางวิชาการ หรือไปพบนักวิชาการ นักวิจัยที่มีผลงานหรือประสบการณ์เกี่ยวข้องกับงานวิทยานิพนธ์
  12. ไม่เคยนัดให้นักศึกษามารายงานความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์ การทำงานทุกอย่างขึ้นกับนักศึกษา
  13. ปล่อยให้นักศึกษาทำวิทยานิพนธ์ในหัวข้อที่ลำสมัย หรืออยู่ในกระแสนิยมมากเกินไป
  14. ชอบให้นักศึกษาเขียนอ้างอิงความเห็นหรือผลงานของตน ไว้ในรายงานวิทยานิพนธ์
  15. ไม่แนะนำวารสารทางวิชาการที่ควรนำบทความจากวิทยานิพนธ์ไปเผยแพร่ปล่อยให้ นักศึกษาหาที่ลงบทความวิจัยเอง
  16. เป็นตัวอย่างที่ไม่ดี เช่น ไม่เคยลงมือทำงานวิจัยในห้องทดลองด้วยตนเองไปร่วมงานประชุมสัมมนาทางวิชาการ โดยไม่ศึกษาข้อมูลไปล่วงหน้า ไม่วางแผนการทำงาน งานทุกชิ้นต้องเร่งให้ทันกำหนดเวลา
  17. ให้นักศึกษาเลือกคนที่อยากรู้จักเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (ร่วม) หรือคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ แม้ว่าคนนั้นจะไม่สนใจเรื่องที่นักศึกษาทำเป็นวิทยานิพนธ์
  18. สร้างปัญหากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (ร่วม) หรือคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
- ชลกมล สนองคุณ (2548 : 55) กล่าวว่า ปัจจัยด้านอาจารย์ที่ปรึกษา ประกอบไปด้วย ความสามารถของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ในการให้คำปรึกษแก่นักศึกษาด้านความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาและระเบียบวิธีวิจัย ทักษะ ทักษะคิด ความเอาใจใส่ ความมุ่งมั่นศรัทธาในบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบในทัศนะของนักศึกษา ผู้ทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้งการบริหารเวลาและการแบ่งเวลาให้แก่ศึกษาดังนั้น สรุปได้ว่า อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ควรมีความรู้ความสามารถความ

เชี่ยวชาญในสาขาวิชา ประสบการณ์ในการทำวิจัย มีความสัมพันธ์และทัศนคติที่ดีต่อนักศึกษา เพื่อช่วยให้นักศึกษาสามารถทำวิทยานิพนธ์ได้สำเร็จ

การบริการวิชาการของมหาวิทยาลัย

ในการทำวิทยานิพนธ์นักศึกษาจะต้องทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เพื่อนำข้อมูลมารวบรวมใช้ในการอ้างอิง โดยศึกษาค้นคว้าจากแหล่งค้นคว้า นักศึกษาที่ทำวิทยานิพนธ์จะต้องมีความสามารถในการใช้แหล่งค้นคว้าต่าง ๆ ให้เป็นประโยชน์ อาทิ ห้องสมุดสถาบันการศึกษาระดับปริญญาโท ห้องสมุดมหาวิทยาลัย ห้องสมุดเอกชน หอสมุดแห่งชาติห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดของสภาการศึกษา ห้องสมุดของกระทรวง ทบวง กรม ที่เกี่ยวกับเรื่องวิจัย และห้องสมุดเอกชนที่อนุญาตให้บุคคลทั่วไปเข้าไปค้นคว้าได้ เป็นต้น

ชนิดา รักษ์พลเมือง และสมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2549 : 55-56) กล่าวว่ามหาวิทยาลัยมีบทบาทสำคัญในการสร้างเสริมสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่เอื้อต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา เช่น วัสดุครุภัณฑ์ที่จำเป็นสำหรับการวิจัยแบบการทดลอง ห้องเรียน ห้องพักนิสิตนักศึกษาที่มีเทคโนโลยีทันสมัยสำหรับการค้นคว้าข้อมูล ศูนย์บรรณสารสนเทศที่มีเครือข่ายข้อมูลกว้างขวางและมีบุคลากรให้ความช่วยเหลือทั้งในและนอกเวลา ราชการ ศูนย์พัฒนาทักษะด้านการใช้ภาษาทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่จะช่วยให้นักศึกษาพัฒนาทักษะการเขียนและการนำเสนอผลการวิจัยตลอดจนการจัดทำวารสารทางวิชาการในระดับชาติหรือนานาชาติให้นักศึกษาได้มีแหล่งเผยแพร่วิทยานิพนธ์ต่อสังคม วงการวิชาการและวิชาชีพ เพื่อวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาได้ร่วมกันดำเนินการมาเป็นเวลานาน จะได้มีโอกาสเผยแพร่อย่างกว้างขวาง ไม่ “จั้นหิ้ง” อย่างไรก็ตาม การสร้างบรรยากาศในการทำวิจัยตามที่คาดหวังไว้ยังมีอุปสรรคอยู่มาก เช่น ข้อจำกัดด้านงบประมาณ ขันตอนราชการ และการประสานงานระหว่างหน่วยงาน เป็นต้น

บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ (2545 : 2) ได้สรุปสภาพปัญหาการทำวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ไว้ดังนี้

1. เครื่องมือ อุปกรณ์ และข้อมูลข่าวสารสารสนเทศไม่เพียงพอ
2. หนังสือ วารสารทางวิชาการ และวัสดุการเรียนรู้อื่น ๆ มีไม่เพียงพอ
3. ระยะเวลาในการเปิด-ปิดห้องสมุดไม่เอื้ออำนวยต่อการค้นคว้า
4. ระยะเวลาในการเปิดปิด อาคารเป็นอุปสรรค
5. ขาดโปรแกรมคอมพิวเตอร์บางชนิดสำหรับงานวิจัย

ชลกมล สอนองคุณ (2548 : 57) กล่าวว่า ปัจจัยด้านบริการวิชาการของมหาวิทยาลัย ประกอบไปด้วย สิ่งอำนวยความสะดวกที่ทางสถานศึกษาจัดให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาผู้ทำวิทยานิพนธ์ ได้แก่ แหล่งค้นคว้าความรู้ ห้องสมุด เอกสาร สถานที่ค้นคว้าทำงานเครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ดีด เครื่อง โรเนียว มีการเอื้ออำนวยเมื่อนักศึกษาประสบปัญหา รวมทั้งระเบียบข้อบังคับสำหรับนักศึกษา และการให้ทุนหรือทรัพยากรที่นำมาใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ ดังนั้นสรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมและเอื้ออำนวยในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาอย่างเพียงพอ เช่น ห้องสมุด การให้บริการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การให้ทุนสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์ การให้บริการนักศึกษารวมทั้งการสนับสนุนทรัพยากรด้านต่าง ๆ มีผลต่อการทำวิทยานิพนธ์

เทคนิคการเก็บข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิจัยเชิงคุณลักษณะหรือเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) หมายถึง การวิจัยที่มุ่งแสวงหาข้อมูลความรู้ที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของเรื่องใดเรื่องหนึ่งในบริบทของเรื่องนั้นอย่างละเอียดครอบคลุม และมีการวิเคราะห์ ตีความหมาย และหาความสัมพันธ์ตัวแปรต่าง ๆ ในเรื่องนั้น เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในเรื่องหรือปรากฏการณ์นั้นอย่างลึกซึ้ง ตรงตามความเป็นจริง (ทิตินา แจมมณี. 2540 : 6) ในการวิจัยเชิงคุณภาพนั้นมีเทคนิคการวิจัยหลายแบบ ซึ่งล้วนแต่มีขั้นตอน กระบวนการ หรือวิธีการที่แตกต่างกันไป สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกในการเก็บข้อมูล กล่าวคือ

การสัมภาษณ์เชิงลึก

การวิจัยเชิงคุณภาพนั้นมนุษย์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สำคัญที่สุดซึ่งนักวิจัยใช้ภาษาในการสื่อสาร พูดคุย หรือที่เรียกเป็นทางการว่า การสัมภาษณ์ โดยในการเก็บข้อมูลไม่ว่าจะเป็นข้อมูลด้านข้อเท็จจริง ข้อมูลความคิดเห็น และเจตคติ รูปแบบการสัมภาษณ์นั้นมีตั้งแต่การสัมภาษณ์ที่เป็นทางการ มีคำถามทั้งที่มีโครงสร้างและกึ่งโครงสร้างและการพูดคุยอย่างเป็นกันเองเพื่อค้นหาความหมาย ความจริงจากผู้ให้สัมภาษณ์หรือที่เรียกว่า “การสัมภาษณ์เชิงลึก”

การสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพที่มีชื่อเรียกที่แตกต่างกันออกไป เช่น การสัมภาษณ์เจาะลึก การสัมภาษณ์ลุ่มลึก การสัมภาษณ์แนวลึก เป็นต้น ซึ่งเป็นวิธีการรวบรวมข้อมูลโดยไม่ใช้แบบสอบถาม จะมีแนวของข้อคำถามให้ผู้สัมภาษณ์เป็นผู้สอบถามผู้ให้สัมภาษณ์ในลักษณะการเจาะลึก และต้องอาศัยความสามารถพิเศษของผู้สัมภาษณ์ในการค้นหารายละเอียดในประเด็นที่ศึกษาอย่างลึกซึ้ง ซึ่งการสัมภาษณ์เชิงลึกมักจะศึกษาในประชากรกลุ่มเล็ก ๆ เช่น ผู้บริหาร นักการเมือง ผู้นำทางวิชาการ ผู้นำท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน เป็นต้น โดยที่การสัมภาษณ์เชิงลึกนั้นมิได้มุ่งหวังว่าจะให้ถูกสัมภาษณ์เลือกคำตอบที่นักวิจัยคิดไว้ก่อนหรือสัมภาษณ์

เพียงครั้งเดียวแต่ต้องการให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เลือกคำตอบที่นักวิจัยคิดไว้ก่อนหรือสัมภาษณ์เพียงครั้งเดียวแต่ต้องการให้ผู้ถูกสัมภาษณ์แสดงความคิดเห็น ให้คำอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับความสำคัญของเรื่องและสถานการณ์ ตลอดจนความเชื่อ ความหมายต่างๆ อย่างลึกซึ้งในแง่มุมต่างๆ

การสัมภาษณ์ คือ การสนทนาซักถามอย่างมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ได้ข้อมูลเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ต้องการ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์จะช่วยอธิบายสิ่งที่พบเห็นหรือสังเกตได้ แต่ยังไม่เข้าใจ ให้เข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น การสัมภาษณ์จำเป็นต้องมีโครงสร้างของคำถาม และสามารถควบคุมทิศทางโครงสร้าง ของเนื้อหาให้เป็นเรื่องที่ต้องการทราบหรือปัญหาในการวิจัย ศึกษาชุมชน จุดสนใจของการสัมภาษณ์ คือ การหาข้อมูลเกี่ยวกับกฎ ระเบียบหรือระบบความหมายที่เหตุการณ์หรือปรากฏการณ์สังคมหนึ่ง ๆ มีอยู่เป็นเรื่องเกี่ยวกับบรรทัดฐานทางสังคมซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับระบบวัฒนธรรมโดยตรง

ลักษณะของการสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์จะเกิดขึ้นเมื่อมีการกระทำหรือความสัมพันธ์ต่อกันระหว่างผู้สัมภาษณ์ และผู้ให้สัมภาษณ์ ทำให้ทราบลักษณะทั่วไปของบุคลิกภาพ ทัศนคติ ค่านิยม และอื่น ๆ จากการแสดงอารมณ์หรือพฤติกรรมออกมาระหว่างการสัมภาษณ์ ลักษณะของการสัมภาษณ์ที่ดีควรต้องคำนึงในเรื่องต่อไปนี้

1. ผู้สัมภาษณ์ อาจจะเป็นผู้ศึกษาและหรือบุคคลอื่นที่ผู้ศึกษาได้คัดเลือกเป็นผู้สัมภาษณ์ ซึ่งจำเป็นต้องมีการได้รับการฝึกฝนวิธีการสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์จะต้องเข้าใจวัตถุประสงค์ของเรื่องที่จะทำการศึกษาอย่างละเอียด เพื่อให้สามารถจะซักถาม ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบตามวัตถุประสงค์ได้ถูกต้อง บางครั้งผู้สัมภาษณ์มีตำแหน่งหรือบุคลิกภาพส่วนตัวที่ทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ข้อมูลผิด ๆ เช่น ผู้สัมภาษณ์เป็นพนักงานสำรวจภาษีจากกระทรวงการคลัง ผู้ให้สัมภาษณ์ที่ด้อยการศึกษาอาจจะให้ข้อมูลที่บิดเบือนความจริงได้เพราะเข้าใจว่าข้อมูลต่าง ๆ ที่สัมภาษณ์จะนำไปเก็บภาษี

2. ผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นบุคคลที่สำคัญในการให้ข้อมูลที่แท้จริง ปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและประเพณีของผู้ให้สัมภาษณ์ ย่อมมีผลต่อการตอบคำถามตลอดจนระบบความเชื่อ ค่านิยมของผู้ให้สัมภาษณ์ อาจจะทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์สามารถที่จะแสดงออกในการตอบคำถามหรือไม่กล้าที่จะตอบคำถาม เช่น หากการศึกษาเรื่องการวางแผนครอบครัว ผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นสตรี อาจจะอายไม่กล้าตอบ ซึ่งเป็นไปตามวัฒนธรรมของชุมชน

ประเภทของการสัมภาษณ์

1. แบ่งตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา อาจแบ่งได้เป็น 4 ประเภท

- 1.1 การสัมภาษณ์แบบเจาะจง (Focused Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่เจาะจงหัวข้อเรื่องที่ต้องการข้อมูล เช่น การสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวกับสถานการณ์ใด สถานการณ์หนึ่ง โดยเฉพาะ

จากการดูภาพยนตร์ การสัมภาษณ์ประสบการณ์ส่วนตัวของแต่ละบุคคลในเรื่อง ทศนคติ ค่านิยม ในเรื่องที่ต้องการศึกษา

1.2 การสัมภาษณ์ที่ไม่กำหนดคำตอบล่วงหน้า (Non - directive Interview) เป็นวิธีการสัมภาษณ์ที่ต้องการรายละเอียดมากที่สุดในเรื่องที่ผู้ศึกษาต้องการ การสัมภาษณ์แบบลึกซึ้งจะเกิดขึ้นได้เมื่อผู้ให้สัมภาษณ์มีความคุ้นเคยและให้คำตอบมากที่สุด และมีมากกว่าเป็นผู้ซักถาม เช่น การสัมภาษณ์ของนักจิตวิทยาต่อผู้ป่วย

1.3 การสัมภาษณ์แบบลึกซึ้ง (In - depth Interview) เป็นวิธีการสัมภาษณ์ที่ต้องการรายละเอียดมากที่สุดในเรื่องที่ผู้ศึกษาต้องการ การสัมภาษณ์แบบลึกซึ้งจะเกิดขึ้นได้เมื่อ ผู้ให้สัมภาษณ์มีความคุ้นเคยและให้คำตอบมากที่สุด และมีมากกว่าที่ผู้สัมภาษณ์ได้เตรียมข้อมูลเพื่อที่จะสัมภาษณ์ เช่น การสัมภาษณ์ชีวประวัติบุคคลต่าง ๆ

1.4 การสัมภาษณ์ซ้ำ (Repeated Interview) เป็นวิธีการศึกษาแบบการศึกษาซ้ำ (Panel Study) จึงต้องมีการสัมภาษณ์ซ้ำเป็นครั้งที่สอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะศึกษาความเปลี่ยนแปลง เช่น การสัมภาษณ์พฤติกรรมการบริโภคก่อนและหลังในเรื่องอาหารสุกเป็นอย่างไร

2. แบ่งตามเทคนิคการสัมภาษณ์ ได้เป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

2.1 การสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง (Structured Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่ผู้ถูกสัมภาษณ์ถามคำถามต่าง ๆ ที่มีไว้ในแบบสัมภาษณ์ โดยไม่สามารถที่จะคิดแปลงเป็นคำถามอื่น ๆ ได้ เป็นการสร้างมาตรฐานเดียวกันกับการสัมภาษณ์บุคคลอื่น ๆ เพื่อช่วยลดอคติของการสัมภาษณ์แต่ละบุคคล อาจแบ่งย่อยเป็น 2 ชนิด คือ 1. การสัมภาษณ์ตามแบบสอบถาม (Interview Schedule) เป็นการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถาม โดยมากมักจะนำไปสัมภาษณ์ชาวบ้านซึ่งไม่มีความรู้ความสามารถที่จะเข้าใจแบบสอบถามที่จะต้องกรอกด้วยตนเอง จึงมีการนำแบบสอบถามไปสัมภาษณ์ อาจจะมีการยึดหยุ่นในการสัมภาษณ์ในแต่ละคำถาม เพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบคำถามที่ตรงกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา 2. การสัมภาษณ์ตามแบบคำถามที่กำหนดไว้ (Questioned Interview) เป็นการสัมภาษณ์แบบคำถามต่าง ๆ ที่มีไว้โดยไม่มี การดัดแปลง การสัมภาษณ์แต่อย่างใด เช่น การสำรวจสำมะโนประชากร การสำรวจสำมะโน ในทางธุรกิจ และอื่น ๆ

2.2 การสัมภาษณ์อย่างไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่ไม่มีขอบเขตของคำถามที่แน่นอน มีเพียงแนวทางกว้าง ๆ เป็นแนวทางการสัมภาษณ์ (Interview Guide) ซึ่งสร้างขึ้นเป็นประเด็นหรือหัวข้อในการสัมภาษณ์ สัมภาษณ์โดยไม่ใช้แบบสอบถาม แต่มีกรอบคำถามเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการ โดยผู้ศึกษาจะกำหนดว่าต้องการอะไร และกำหนดหัวข้อย่อยหรือประเด็นคำถาม เช่น ประวัติหมู่บ้าน การประกอบอาชีพ

ในแต่ละประเด็นคำถามจะมีการแจกแจงคำถามย่อย ๆ ผู้สัมภาษณ์จะพุดคุยตามประเด็นคำถามที่ได้เตรียมไว้นั้น โดยใช้คำถาม หลัก ๆ ได้แก่ ใคร อะไร ที่ไหน อย่างไร เท่าไร และทำไม

2.3 การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi - structured Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่ประกอบด้วยคำถามต่าง ๆ ในแบบสอบถามแต่สามารถที่จะปรับเปลี่ยน เพิ่มเติมเพื่อให้เกิดความชัดเจนของคำตอบได้

หลักการสัมภาษณ์

หลักการสัมภาษณ์ที่ดีควรมีขั้นตอนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การแนะนำตัว (Introduction) ผู้สัมภาษณ์จะต้องแนะนำตัวเองเสียก่อนเพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ทราบและคุ้นเคย อย่างไรก็ตามผู้สัมภาษณ์จะต้องสังเกตสิ่งแวดล้อมของผู้ให้สัมภาษณ์ว่ามีความพร้อมที่จะให้สัมภาษณ์หรือไม่ เช่น ผู้ให้สัมภาษณ์กำลังทำอาหารเข้า ไม่ควรที่จะทำการสัมภาษณ์ จึงต้องพิจารณาความเหมาะสมของระยะเวลาและสถานที่

2. การสร้างความสัมพันธ์ที่ดี (Good Relationship) ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่ผู้สัมภาษณ์จะต้องสร้างความคุ้นเคย มีมนุษยสัมพันธ์อันดีต่อผู้ให้สัมภาษณ์ จึงเป็นเทคนิคเฉพาะของผู้สัมภาษณ์แต่ละคนจะมีความสามารถที่สร้างความเป็นกันเองอย่างไรเพื่อให้ผู้สัมภาษณ์มีความพร้อมและพอใจในการตอบคำถามจากการสัมภาษณ์ เทคนิคนี้จึงเป็นศิลปะที่ผู้สัมภาษณ์จะต้องได้รับการฝึกฝน เช่น ถ้าหากผู้ให้สัมภาษณ์กำลังทำอาหารเข้ากำลังจะเสร็จ ผู้สัมภาษณ์ควรที่จะหาโอกาสช่วยเหลืองานเล็ก ๆ น้อย ๆ เพื่อสร้างความคุ้นเคยและเป็นกันเองให้เกิดขึ้น

3. การเข้าใจวัตถุประสงค์ (Objectives) ผู้สัมภาษณ์จะต้องมีความเข้าใจวัตถุประสงค์ของคำถามที่กำหนดขึ้นเพื่อที่จะทำให้เกิดความเข้าใจในการซักถามประกอบการสัมภาษณ์ รวมทั้งผู้สัมภาษณ์ควรจะต้องบอกวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์แก่ผู้ให้สัมภาษณ์เพื่อให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้นอาจจะบอกวัตถุประสงค์ในช่วงแรกของการแนะนำตัว

4. การจดบันทึก (Take Note) ผู้สัมภาษณ์จะต้องเตรียมการจดบันทึกในขณะที่ทำการสัมภาษณ์ การจดบันทึกเพื่อให้คำตอบที่ได้จากการสัมภาษณ์ถูกบันทึกหรือลงในแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างที่กำหนดขึ้นเป็นการจดบันทึกเพื่อให้คำตอบที่ได้จากการสัมภาษณ์ถูกบันทึกลงอย่างเรียบร้อย ขั้นตอนนี้ผู้สัมภาษณ์จะต้องมีความตั้งใจในการฟังการสัมภาษณ์ เพื่อจะได้ข้อมูลที่แท้จริง

5. การสัมภาษณ์ (Interview) ผู้สัมภาษณ์จะต้องมีการเตรียมการล่วงหน้าในการสัมภาษณ์ จะต้องได้รับการฝึกฝนเทคนิคและวิธีการสัมภาษณ์ในระหว่างการสัมภาษณ์ ดังต่อไปนี้

5.1 การสังเกตการณ์ (Observing) ผู้สัมภาษณ์จะต้องสังเกตกริยาท่าทางของผู้ให้สัมภาษณ์ รวมทั้งสิ่งแวดล้อม บรรยากาศต่าง ๆ และความเบื่อหน่ายหรือความสนใจที่ผู้สัมภาษณ์มีความสนใจในเรื่องที่จะสนทนาซักถาม

5.2 การฟัง (Listening) ผู้สัมภาษณ์ที่ดีควรจะต้องเป็นผู้ฟังที่ดี ขอมรับฟังคำสนทนาบอกเล่าจากผู้ให้สัมภาษณ์แม้ว่าจะเป็นเรื่องราวที่ยาวหรือบางครั้งเป็นเรื่องที่ไม่เกี่ยวกับเรื่องที่ซักถามก็ตาม

5.3 การซักถาม (Questioning) ผู้สัมภาษณ์ควรที่จะต้องรู้จักการใช้คำถามซักถาม โดยถามคำถามง่าย ๆ ที่ทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์เกิดความเข้าใจ

5.4 การถามซ้ำ (Probing) ผู้สัมภาษณ์ควรที่จะต้องถามซ้ำเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ได้คำตอบที่ถูกต้องตรงประเด็นมากขึ้น โดยทั่วไปการถามซ้ำมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะให้ผู้ให้สัมภาษณ์ให้คำตอบที่สมบูรณ์ (Completion Probe) ชัดเจน (Clarity Probe) มีรายละเอียดต่อเนื่อง (Channel Probe) เพื่อการพิสูจน์สมมติฐาน (Hypothetical Probe) และการได้รับปฏิกิริยาตอบ (Reaction Probe)

6. การกล่าวขอบคุณ (Thanks) เมื่อเสร็จสิ้นการสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์ควรที่จะกล่าวขอบคุณแก่ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นการอำลา และขอบคุณที่ได้เสียสละเวลาในการสัมภาษณ์ เป็นการแสดงออกถึงมารยาทที่ดี การสัมภาษณ์ที่ดีในแต่ละครั้งไม่ควรเกิน 1 ชั่วโมง การสัมภาษณ์ที่เหมาะสมควรอยู่ในระหว่าง 30 - 45 นาที

ส่วน สุภางศ์ จันทวานิช (2536 : 100) กล่าวถึงเทคนิคในการสัมภาษณ์ ดังนี้

1. การให้ความสำคัญต่อข้อมูลเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐานของชาวบ้าน ในชุมชน ข้อมูลนี้เป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการซักถามต่อ ๆ ไป
2. การใช้เวลาในการสัมภาษณ์อย่างมีค่า จึงควรซักถามอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เสียเวลาในการสัมภาษณ์
3. ควรวางกลยุทธ์ในการสัมภาษณ์แบบเป็นธรรมชาติที่สุด
4. ต้องระมัดระวังในการใช้ภาษา คือ ตั้งคำถามด้วยถ้อยคำที่สื่อความหมายตามที่ตนต้องการและได้รับคำตอบอย่างถูกต้อง
5. อาจใช้คำถามเดิมซ้ำมากกว่าหนึ่งครั้ง โดยการเปลี่ยนถ้อยคำเสียใหม่
6. ควรรู้จักใช้เทคนิคการหยุดเงียบ หรือรอคอยระหว่างที่ไม่มีคำตอบจากผู้ตอบ ข้อดีของการสัมภาษณ์
  1. ผู้สัมภาษณ์มีโอกาสได้สังเกตและศึกษาสภาพการณ์ต่างๆ ตลอดจนปฏิกิริยาของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
  2. ได้คำตอบที่แน่ชัดสมบูรณ์ เพราะสามารถอธิบายข้อสงสัยต่าง ๆ ให้แก่ผู้ตอบได้
  3. สามารถเก็บข้อมูลได้ แม้ผู้ตอบจะมีการศึกษาต่ำหรือเป็นผู้ที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้
  4. โอกาสที่จะได้ข้อมูลมีสูงมากเพราะผู้ตอบส่วนใหญ่ยินดีให้ความร่วมมือ

ข้อจำกัดของการสัมภาษณ์

1. ค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง
2. มีปัญหาเกี่ยวกับการฝึกให้คำแนะนำผู้ที่จะออกไปสัมภาษณ์ การติดตามและควบคุมการสัมภาษณ์
3. จะมีอคติหรือความลำเอียงของผู้สัมภาษณ์
4. ต้องใช้เวลาและแรงงาน

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis)

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น แบบสอบถามปลายเปิด การสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ และการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) เป็นต้น มาทำการวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ มีเทคนิคที่สำคัญดังนี้

1. การจำแนกและจัดระบบข้อมูล (Typology and Taxonomy) เป็นการนำข้อมูลที่ได้นำมาจำแนกและจัดหมวดหมู่ออกให้เป็นระบบ เช่น ข้อมูลหมวดบุคลากร ข้อมูลหมวดงบประมาณ ข้อมูลหมวดวัสดุอุปกรณ์ ข้อมูลหมวดงบประมาณ เป็นต้น
2. การวิเคราะห์สรุปอุปนัย (Analytic Induction) เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น มาวิเคราะห์เพื่อหาบทสรุปร่วมกันของเรื่องนั้น
3. การเปรียบเทียบเหตุการณ์ (Constant Comparison) เป็นการนำข้อมูลที่ได้นำไปเทียบเคียงหรือเปรียบเทียบกับเหตุการณ์อื่น เพื่อหาความเหมือนและความแตกต่างกันที่เกิดขึ้น เช่น เปรียบเทียบหน่วยงานหนึ่งกับอีกหน่วยงานหนึ่งที่ประสบผลสำเร็จทางการบริหาร เป็นต้น
4. การวิเคราะห์ส่วนประกอบ (Componential Analysis) เป็นการนำข้อมูลที่ได้นำมาทำการวิเคราะห์ออกให้เห็นเป็นส่วนๆ เช่น วิเคราะห์การบริหารงานขององค์การออกเป็น 7 หมวด ตามกรอบของ PMQA เป็นต้น
5. การวิเคราะห์ข้อมูลเอกสาร (Content Analysis) เป็นการนำเอกสารหรือหลักฐานต่างๆ มาวิเคราะห์ให้เห็นว่า มุ่งพรรณนาและอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น วิเคราะห์การปกครองสมัย พ.ศ.2475 จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ เป็นต้น
6. การวิเคราะห์สาเหตุและผล (Cause and Effect Analysis) เป็นการนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ให้เห็นว่าจากผลมาจากเหตุ คือ วิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้น ย้อนกลับมาให้เห็นว่าเกิดมาจากเหตุปัจจัยใดบ้าง หรือวิเคราะห์เหตุไปหาผล คือ วิเคราะห์จากเหตุไปหาผล คือ วิเคราะห์ให้เห็นว่าเมื่อเหตุนี้เกิดขึ้น ได้นำไปสู่ผลที่เกิดขึ้นอะไรบ้าง

7. การสร้างจินตนาการเชิงสังคมวิทยา (Sociology Imaginary) เป็นการนำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์โดยเปลี่ยนมุมมองการวิเคราะห์ไปยังมุมมองอื่นๆ เพื่อดูผลการวิเคราะห์ที่เกิดขึ้นว่าเป็นเช่นใด เช่น เปลี่ยนมุมมองการวิเคราะห์จากมุมมองคำนิยม มาเป็นการวิเคราะห์มุมมองด้านวัฒนธรรม เป็นต้น

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ไม่ว่าจะเป็นการใช้เทคนิคใด ก่อนที่จะมีการนำเทคนิคทั้ง 7 เทคนิคมาใช้นั้น จำเป็นอย่างมากที่จะต้องมีการตรวจสอบข้อมูล เพื่อให้ผู้วิจัยเกิดความมั่นใจว่าข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมมานั้นมีความถูกต้องก่อน ทั้งนี้เพราะการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเน้นการใช้ อคติวิสัย (Subjectivity) ไม่เหมือนกับการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณที่เน้นการใช้วัตถุวิสัย (Objectivity)

การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ เดนซิน (Denzin. 1970) เรียกว่า “การตรวจสอบข้อมูลสามเส้า (Triangulation)” โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) จะเน้นการตรวจสอบข้อมูลที่ได้อมาจากแหล่งต่างๆ นั้นมีความเหมือนกันหรือไม่ ซึ่งถ้าทุกแหล่งข้อมูลพบว่าได้ข้อค้นพบมาเหมือนกัน แสดงว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มามีความถูกต้อง
2. การตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัย (Investigator Triangulation) จะเน้นการตรวจสอบจากผู้วิจัยหรือผู้เก็บข้อมูลต่างคนกันว่า ได้ค้นพบที่เหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร ซึ่งถ้าผู้วิจัยหรือผู้เก็บข้อมูลทุกคนพบว่าข้อค้นพบที่ได้อมามีความเหมือนกัน แสดงว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มามีความถูกต้อง
3. การตรวจสอบสามเส้าด้านทฤษฎี (Theory Triangulation) จะเน้นการตรวจสอบว่าถ้ามีการใช้ทฤษฎีที่หลากหลายแล้ว ข้อมูลที่ได้อมาเป็นไปในทิศทางเดียวกันหรือไม่ ถ้าผู้วิจัยพบว่าไม้อจะนำทฤษฎีใดมาใช้ ได้ข้อค้นพบที่เหมือนกัน แสดงว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มามีความถูกต้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยฉบับนี้ โดยมีนักวิจัยได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งผู้วิจัยใช้อ้างอิงในงานวิจัยฉบับนี้ ดังนี้

คุณเดือน อิม โพรี่ (2539 : 86) ได้ศึกษากลยุทธ์การทำวิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตระดับดีมาของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการวิจัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพและลักษณะของวิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตระดับดีมา ศึกษากลยุทธ์ของการทำวิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตระดับดีมา และนำเสนอภาพรวมของกลยุทธ์การทำวิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตระดับดีมา

หาบัณฑิตระดับดีมาก โดยใช้แบบบันทึกข้อมูลและแบบสัมภาษณ์ผู้สำเร็จการศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษา และหัวหน้าภาควิชา โดยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา และความถี่ ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมของกลยุทธ์การทำวิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตระดับดีมาก มีประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

1. การวางแผนการทำวิทยานิพนธ์มีกลยุทธ์ที่สำคัญคือ มีการวางแผนที่รัดกุมแล้วปฏิบัติจริงตามกำหนดที่วางไว้ มีการวางแผน โดยเตรียมข้อมูลที่ตั้งใจจะศึกษาตั้งแต่เรียนรายวิชาปีที่ 1 โดยเตรียมงานในแต่ละขั้นตอนอย่างละเอียด และสิ่งที่สำคัญจะต้องปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างสม่ำเสมอ

2. การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์มีกลยุทธ์ที่สำคัญคือ ขั้นตอนการเสนอ โครงร่างวิทยานิพนธ์ พิจารณาหาหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่องที่น่าสนใจ มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ในการหาอาจารย์ที่ปรึกษาควรพิจารณาหาอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีความเข้าใจและสนใจหัวข้อที่ผู้วิจัยสนใจ และมีเวลาให้กับผู้วิจัย สำหรับขั้นตอนการทำวิทยานิพนธ์ เริ่มจากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร ต้องอ่านเอกสารที่น่าสนใจที่เกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์ที่ทำและเก็บรวบรวมให้ได้มากที่สุด แล้วจึงตัดออกภายหลังการสร้างเครื่องมือรวบรวมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญหลายคน ในการสรุปการวิเคราะห์ข้อมูลจะสรุปโดยยึดวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นหลักและสรุปให้ตรงประเด็นและชัดเจนตามความเป็นจริงในการอภิปรายผลให้อภิปรายตามข้อค้นพบที่ได้และการเขียนรายงานต้องสรุปประเด็นสำคัญ และใช้คำให้กระชับเข้าใจง่ายและตรงประเด็น สำหรับการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์นั้นต้องศึกษาวิทยานิพนธ์ของตนเองให้เข้าใจชัดเจนตลอดตั้งแต่เริ่มต้นทำงานแล้วเสร็จ

3. การบริหารเวลาการทำวิทยานิพนธ์ มีกลยุทธ์ที่สำคัญคือ มีการร่วมกันกับอาจารย์ที่ปรึกษาวางแผนตารางเวลานัดหมาย มีการค้นคว้าเอกสารตลอดเวลาที่ว่าง โดยค้นคว้าเอกสารในห้องสมุดทุกวันแล้วจดบันทึกสรุปรายละเอียด มีการจัดสรรเวลาในการเขียนวิทยานิพนธ์อย่างต่อเนื่อง มีการอุทิศเวลาในการทำวิทยานิพนธ์อย่างจริงจังตลอดจนการลาเรียนเต็มเวลาจนกระทั่งทำวิทยานิพนธ์แล้วเสร็จ

4. การเขียนวิทยานิพนธ์มีกลยุทธ์ที่สำคัญคือ มีการเขียนให้กระชับ ชัดเจน รัดกุมถูกต้องตามหลักภาษาและอย่าเขียนให้เกิดข้อสงสัย มีการเชื่อมโยงต่อเนื่องกันทุกบทสำหรับการเขียนบทที่ 1 เขียนชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของปัญหาที่จะศึกษาโดยใช้ข้อมูลประกอบและเขียนโน้มน้าวถึงประเด็นปัญหาให้เป็นรูปธรรม บทที่ 2 เลือกประเด็นที่เกี่ยวข้องจริง ๆ และแต่ละหัวข้อต้องเชื่อมโยงต่อเนื่องกัน บทที่ 3 เขียนตามขั้นตอนการปฏิบัติจริงอย่างละเอียดและให้เข้าใจง่ายที่สุด บทที่ 4 มีการออกแบบตารางการวิเคราะห์ข้อมูลให้ง่ายแก่ผู้อ่านมากที่สุด และบทที่ 5 ต้องเขียนตามหลักจุดประสงค์ของการวิจัยและหาเหตุผลมาสนับสนุนการอภิปราย

5. การปรับตัวของนักศึกษาที่เื่ออำนวยการในการทำวิทยานิพนธ์ให้ได้ระดับดีมากที่สุดมีการฝึกฝนตนเองให้มีความอดทนสูงในการทำงาน ปรับปรุงการทำงานให้มีความละเอียดรอบคอบและมีความเชื่อมั่นในตนเอง สร้างนิสัยรักที่จะค้นคว้าแสวงหาความรู้ ใฝ่รู้ใฝ่เรียนในเรื่องที่วิจัย และฝึกให้มีการทำงานที่เป็นระบบ

ถาวร จันทศิริ (2539 : 114) ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตปริญญาโท ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร พบว่า นักศึกษาขาดความรู้เรื่องการวิจัยและขาดความเข้าใจในวิชาสถิติไม่มีหัวข้อวิทยานิพนธ์ที่ตนสนใจก่อนที่จะเข้ามาศึกษา

สิริรัตน์ คุณจักร (2539 : 140) ได้วิเคราะห์ตัวแปรจำแนกความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ระหว่างนิสิตระดับมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่สำเร็จการศึกษาภายในสองปีการศึกษา และมากกว่าสองปีการศึกษา พบว่า ความรู้ความสามารถของนิสิตในเรื่องที่ทำวิทยานิพนธ์ ความสามารถในการเลือกเทคนิคการวิเคราะห์ทางสถิติ การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์และการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นปัจจัยที่ช่วยให้นิสิตสามารถสำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา ส่วนนิสิตที่สำเร็จการศึกษาภายใน 5-6 ภาคการศึกษา มักจะมีปัญหาในด้านความรู้ความสามารถต่าง ๆ เหล่านี้ นอกจากนี้สิริรัตน์ ยังพบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวกับแหล่งข้อมูล อันได้แก่ หนังสือ ตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ความเพียงพอและทันสมัยของเอกสาร ตำรา และระบบการค้นคว้าข้อมูลที่ทันสมัย สะดวกและรวดเร็ว เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ นิสิตสำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่หลักสูตรกำหนด

พิกุล เอกวางกูร (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ยังพบว่า การที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไม่ค่อยมีเวลาให้คำปรึกษาและพบปะยาก เนื่องจากมีภาระงานมากทั้งด้านการสอนและงานวิจัย เดินทางไปต่างประเทศบ่อย ทำให้นิสิตกับคณะกรรมการที่ปรึกษามีเวลาไม่ตรงกันทำให้เกิดปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์อีกด้วย

ปิยนุช มีชาญ (2543 : 80) ศึกษาปัญหาการทำวิทยานิพนธ์ของมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า ขั้นตอนการวางแผนการทำวิทยานิพนธ์ขึ้นการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ และขั้นการนำเสนอผลการทำวิทยานิพนธ์ โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย และจากการเปรียบเทียบปัญหาการทำวิทยานิพนธ์ของมหาบัณฑิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในแต่ละขั้นตอน จำแนกตามตัวแปรสาขาวิชา สถานภาพการสมรส ประสบการณ์วิจัย ประสบการณ์ทำงาน และลักษณะหน่วยงาน ไม่แตกต่างกันทั้งรายขั้นตอนและโดยรวม

จกกล มณีเดช (2544 : 63-70) ศึกษาการปฏิบัติตามบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาตามทัศนะของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การปฏิบัติตามบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาอยู่ในระดับมาก คือ ด้านบุคลิกภาพ ส่วนการปฏิบัติตามบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษา การปฏิบัติตามบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าประเด็นอื่น คือ ด้านวิชาการเมื่อพิจารณารายข้อของแต่ละด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านวิชาการ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การปฏิบัติตามบทบาทของอาจารย์อยู่ในระดับมาก คือ ให้ความรู้เกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียน ให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการแสวงหาความรู้ รองลงมา การปฏิบัติตามบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาอยู่ในระดับปานกลาง คือ ให้คำปรึกษานักศึกษาที่ผลการเรียนต่ำ ให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร ส่วนการปฏิบัติตามบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าประเด็นอื่น คือ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเลื่อนสอบ ด้านวิธีการให้คำปรึกษา พบว่า การปฏิบัติตามบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาตามทัศนะ ด้านวิธีการให้คำปรึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาของนักศึกษาพบว่า ปัญหาด้านวิชาการ นักศึกษาได้ข้อมูลผิดพลาด เพราะอาจารย์ให้ข้อมูลทางวิชาการผิดพลาด ขาดข้อมูลข่าวสารทางวิชาการใหม่ ๆ ปัญหาในด้านวิธีการให้คำปรึกษานักศึกษามีเวลาว่างไม่ตรงกับอาจารย์ที่ปรึกษาและไม่รู้เวลาว่างของอาจารย์ที่ปรึกษาเพราะอาจารย์ไม่มีปฏิทินนัดหมาย นักศึกษามีสิทธิเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาไม่เท่าเทียมกัน ไม่ได้รับการติดตามเอาใจใส่จากอาจารย์ที่ปรึกษา และเข้ารับไปปรึกษาแต่ครั้งใช้เวลาไม่นาน

พร พรหมหาราช (2545 : 165-167) ได้ศึกษาปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า ปัญหาด้านส่วนตัวของนักศึกษา ในภาพรวม นักศึกษาเห็นว่าสิ่งที่เป็นปัญหาต่อการทำวิทยานิพนธ์คือ การปล่อยเวลาให้ล่วงเลยไปในช่วงแรกและเร่งทำวิทยานิพนธ์ในช่วงท้าย การไม่มีเวลาเพียงพอในการศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา หรือสื่อสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้องสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ ความวิตกกังวลเรื่องการเรียนกระบวนวิชา ทำให้การเสนอหัวข้อและ โครงร่างวิทยานิพนธ์ช้ากว่าแผนการศึกษาของหลักสูตร และระยะเวลาที่ลาศึกษาต่อมีช่วงเวลาที่จำกัด ปัญหาด้านความรู้ในการทำวิทยานิพนธ์ในภาพรวม ได้แก่ การใช้ภาษาอังกฤษในการอ่าน เขียน ติดต่อสื่อสาร ความรู้พื้นฐานไม่เพียงพอสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ การหาหัวข้อในการทำวิทยานิพนธ์ จำนวนหน่วยกิต และเนื้อหากระบวนวิชาในหลักสูตรมากเกินไป ปัญหาด้านอาจารย์ที่ปรึกษาหรือคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ในภาพรวมแล้ว นักศึกษาเห็นว่าไม่เป็นปัญหาต่อการทำวิทยานิพนธ์ และนักศึกษายังพึงพอใจในการคำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาในระดับมาก

จิระศักดิ์ บุษราภรณ์ (2546 : 79) ได้ศึกษาปัญหาการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีเทคนิคศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ที่กำลังดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์และสำเร็จการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบปัญหาการทำวิทยานิพนธ์ จำแนกตามอายุ ปีการศึกษา รอบการศึกษา และสภาพการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาทั้งหมด 5 ด้าน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมของปัญหาแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลางเรียงลำดับดังนี้ ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการของนักศึกษา ด้านคุณลักษณะและสภาพแวดล้อมของนักศึกษา ด้านบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และด้านการบริการทางวิชาการของสถาบัน เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการทำวิทยานิพนธ์จำแนกตามองค์ประกอบต่าง ๆ สรุปผลได้ดังนี้ นักศึกษาที่มีอายุปีการศึกษา และรอบการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการทำวิทยานิพนธ์ในแต่ละด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนนักศึกษาที่มีสภาพการทำแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการทำวิทยานิพนธ์ในด้านคุณลักษณะและสภาพแวดล้อมของนักศึกษา และด้านการบริการทางวิชาการของสถาบันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ทรงธรรม ชีระกุล (2547 : 53) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ พบว่า ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณมากเป็นอันดับหนึ่ง คือ คุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาคควรทุ่มเทเวลา เอาใจใส่ดูแล และให้คำปรึกษาแนะนำนิสิตอย่างเต็มที่

ชลกมล สนองคุณ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ได้รับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละปัจจัย พบว่า

1. ปัจจัยด้านสภาพส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ประสบการณ์การทำวิจัย ประเภทการศึกษามีผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. ปัจจัยด้านวิชาการและการทำวิทยานิพนธ์ ได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มีผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมจิตร์ แก้วมณี (2551 : 135) ได้ศึกษาปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับมหาบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อปัญหาการทำวิทยานิพนธ์ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านคุณลักษณะส่วนตัวและความพร้อมของนักศึกษา ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการของนักศึกษาด้านคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน และด้านการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัย อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.67 เรียงลำดับ ดังนี้ 1) ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการของนักศึกษา มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.02 2) ด้านการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัย มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.72 3) ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.63 4) ด้านคุณลักษณะส่วนตัวและความพร้อมของนักศึกษา มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.51 และ 5) ด้านคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ย 2.47

ธิดาพร ประทุมวี (2553 : 62-63) ได้ศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ปัจจัยความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ พบว่า ด้านความรู้ทางวิชาการของนักศึกษา ด้านการบริหารจัดการตนเองของนักศึกษา ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และด้านการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบปัจจัยความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์จำแนกตาม เพศ และอาชีพแตกต่างกันมีปัจจัยความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ไม่แตกต่างกัน ส่วนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ที่มีอายุ สาขาวิชา และประเภทการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์แตกต่างกัน มีปัจจัยความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ในด้านการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนปัจจัยด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์นักศึกษา เห็นว่าปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ ด้านความรู้ทางวิชาการของนักศึกษา คือ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ไม่เพียงพอ ด้านการบริหารจัดการตนเองของนักศึกษา คือ ภาระงานที่ทำมีมากไม่มีเวลาให้กับการทำ ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาแต่ละท่านบางครั้งมีความขัดแย้งกันทำให้นักศึกษาสับสน ด้านการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัย คือ เอกสารและงานวิจัยที่ศึกษาค้นคว้าของมหาวิทยาลัยที่เรียนอยู่น้อย และ มีข้อเสนอแนะในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ด้านความรู้ทางวิชาการของนักศึกษา คือ ควร

เลือกหัวข้อที่สนใจและตรงกับงานด้านการบริหารจัดการตนเองของนักศึกษา คือ ต้องมีความมุ่งมั่น เอาใจใส่ ตั้งใจ และอดทนด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ พบอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อย่างสม่ำเสมอด้านการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัย คือ ควรศึกษาขั้นตอนการทำวิทยานิพนธ์ให้ เข้าใจ

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า การดำเนินการจัดทำ วิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของแต่ละสถาบัน เนื่องจากนักศึกษาไม่มีเวลาทำ วิทยานิพนธ์ ขาดความมั่นใจในการทำวิทยานิพนธ์ เพราะไม่ความแม่นยำในด้านการวิจัย อาจารย์ที่ ปรึกษาไม่มีเวลาให้นักศึกษา นักศึกษายังหาหัวข้อไม่ได้ ซึ่งนักศึกษาในแต่ละหลักสูตรส่วนใหญ่ เมื่อเรียนรายวิชาครบแล้ว ต้องกลับไปทำงานประจำ จึงทำให้การทำวิทยานิพนธ์ขาดขาดความ ต่อเนื่อง ทำให้ลุ่มขั้นตอนและวิธีดำเนินงานวิจัย ซึ่งปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อความสำเร็จ การศึกษาของนักศึกษาที่ล่าช้ากว่ากำหนดและบางครั้งต้องหมดสภาพการเป็นนักศึกษา ดังนั้นเพื่อ การพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษา โดยเฉพาะการจัดทำวิทยานิพนธ์ในระดับบัณฑิตศึกษา จึงควรมีการศึกษาสภาพการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา การระบุปัญหาการทำ วิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และกำหนดแนวทางการจัดการปัญหาด้านการทำ วิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

บทที่ 3

ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการจัดการ ปัญหาด้านการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ โดย ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูลและขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดประชากรจากนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่กำลัง ศึกษาอยู่ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 - 2555 (ช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2555) รวมทั้งสิ้น จำนวน 254 คน

กลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงให้ได้กลุ่มตัวอย่างจาก ประชากรข้างต้น ซึ่งเป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่อยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน 81 คน ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทาง

การจัดการปัญหาด้านการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

หลักสูตร	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ค.ม.การบริหารการศึกษา	72	9
ค.ม.หลักสูตรและการสอน	79	41
ค.ม.หลักสูตรและการสอนภาษาอังกฤษ	38	14
บธ.ม.บริหารธุรกิจ	23	4
รป.ม.การบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท	13	13
วท.ม.พลังงานและสิ่งแวดล้อม	7	
ปร.ค.สิ่งแวดล้อมศึกษา	7	
ค.ค.วิจัยและประเมินเพื่อพัฒนาการศึกษา	15	
รวม	254	81

เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามปลายเปิดให้ระบุสภาพและปัญหาของการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อทราบแนวทางการจัดการปัญหาด้านการทำวิทยานิพนธ์ ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ จำนวน 81 คน ซึ่งในช่วงเวลาสัมภาษณ์จะขออนุญาตบันทึกเสียงประกอบการจดบันทึกการสัมภาษณ์ แล้วจัดพิมพ์ข้อมูลการสัมภาษณ์ให้ตรวจทาน เพื่อยืนยันความถูกต้องของข้อมูลอีกครั้ง

การเก็บรวบรวมข้อมูลและขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลและขั้นตอนการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามปลายเปิดให้ระบุสภาพและปัญหาของการทำวิทยานิพนธ์กับกลุ่มตัวอย่าง แล้วเข้าสู่ขั้นตอนการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นรายบุคคลต่อไป

2. ผู้วิจัยขออนุญาตสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 81 คน เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะ และแนวทางการจัดการปัญหาด้านการทำวิทยานิพนธ์

3. สรุปผลการดำเนินการ ให้คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำมหาวิทยาลัย

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำหลักสูตร คณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัย อาจารย์ผู้สอนระดับบัณฑิตศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

มีการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับสภาพและปัญหาของการทำวิทยานิพนธ์ โดยใช้การแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ

2. สังเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาแนวทางการจัดการปัญหาด้านการทำวิทยานิพนธ์ วิเคราะห์เชิงเนื้อหาและสรุปเป็นความเรียง (Content Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่องสภาพ ปัญหาและแนวทางการจัดการปัญหาด้านการทำวิทยานิพนธ์ของ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ถึงสภาพและปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ของของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา โดยการส่ง แบบสอบถามปลายเปิดให้ระบุสภาพและปัญหาของการทำวิทยานิพนธ์ แล้วสัมภาษณ์เชิงลึกกับ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 81 คน ข้อเสนอแนะ และแนวทางการจัดการปัญหาด้านการทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพของการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัญหาของการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการจัดการปัญหาด้านการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพของการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์สภาพของการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

สภาพในการทำวิทยานิพนธ์	ความถี่	ร้อยละ
1. อยู่ระหว่างการขอสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์	27	33.33
2. อยู่ระหว่างการแก้ไขเค้าโครงวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์	2	2.47
3. อยู่ระหว่างการจัดทำเครื่องมือวิจัย	35	43.21
4. อยู่ระหว่างการเก็บข้อมูลการวิจัย	10	12.35
5. อยู่ระหว่างการสรุปผลการวิจัย	5	6.17
6. อยู่ระหว่างการเผยแพร่ผลงานวิจัยจากวิทยานิพนธ์	1	1.23
7. อยู่ระหว่างการขอสอบวิทยานิพนธ์	1	1.23
	81	100

จากตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์สภาพการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ อยู่ในระดับมาก 3 ลำดับแรกพบว่า นักศึกษาอยู่ระหว่างการจัดทำเครื่องมือวิจัย คิดเป็นร้อยละ 43.21 อยู่ระหว่างการขอสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ คิดเป็นร้อยละ 33.33 และอยู่ระหว่างการเก็บข้อมูลการวิจัย คิดเป็นร้อยละ 12.35 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัญหาของการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ปัญหาของการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

ปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์	ความถี่	ร้อยละ
1. มีปัญหาการขอสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์	27	33.33
2. มีปัญหาการแก้ไขเค้าโครงวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์	2	2.47
3. มีปัญหาการจัดทำเครื่องมือวิจัย	35	43.21
4. มีปัญหาการเก็บข้อมูลการวิจัย	10	12.35
5. มีปัญหาการสรุปผลการวิจัย	5	6.17
6. มีปัญหาการเผยแพร่ผลงานวิจัยจากวิทยานิพนธ์	1	1.23
7. มีปัญหาการขอสอบวิทยานิพนธ์	1	1.23
	81	100

จากตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ปัญหาของการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ อยู่ในระดับมาก 3 ลำดับแรกพบว่า นักศึกษามีปัญหาการจัดทำเครื่องมือวิจัย คิดเป็นร้อยละ 43.21 มีปัญหาการขอสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ คิดเป็นร้อยละ 33.33 และมีปัญหาการเก็บข้อมูลการวิจัย คิดเป็นร้อยละ 12.35 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการจัดการปัญหาด้านการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

แนวทางการจัดการปัญหาด้านการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้น ดังนี้

นักศึกษาควรได้รับการให้คำปรึกษาในการจัดทำเครื่องมือ รวมถึงข้อเสนอแนะในการตั้งชื่อคำถามต่าง ๆ ซึ่งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ควรใช้เวลาให้คำปรึกษา หรือนัดหมายเพื่อความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์เป็นระยะ หรือเป็นกลุ่มเฉพาะนักศึกษาที่อยู่ในความดูแล

โดยบัณฑิตวิทยาลัยควรสนับสนุนการจัดทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ในการให้ข้อมูลข่าวสาร การแจ้งเตือนเกี่ยวกับระยะเวลาการศึกษาในแต่ละภาคเรียน เพื่อนักศึกษาจะได้วางแผนการทำวิทยานิพนธ์ในแต่ละภาคเรียน เช่น ปฏิทินการศึกษาในแต่ละภาคเรียน กำหนดการรักษาสภาพการเป็นนักศึกษา การจัดการอบรมเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ การให้ข้อมูลสารสนเทศ (Website) ของแหล่งนำเสนอบทความจากงานวิจัยเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่

ควรจัดอบรมการเขียนบทความจากงานวิจัยเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ รวมถึงการบริการข้อมูลสารสนเทศของห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย ควรมีฐานข้อมูลงานวิจัยที่หลากหลาย ตัวอย่างบทความวิจัยฉบับสมบูรณ์ เพื่อเป็นตัวอย่างให้กับนักศึกษาได้ค้นคว้า

ควรชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินงานการจัดทำวิทยานิพนธ์ตามแบบฟอร์ม ต่าง ๆ ของบัณฑิตวิทยาลัย โดยให้มีความสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น หรือมีตัวอย่างในการกรอกแบบฟอร์ม รวมถึงขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

ควรจัดหาผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านในการช่วยเหลือนักศึกษาในการทำวิทยานิพนธ์ เช่น สถิติวิจัย คอมพิวเตอร์สำหรับการประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ เป็นต้น

ควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้อง การให้ ความรู้ เทคนิค คำแนะนำจากประสบการณ์การทำวิทยานิพนธ์

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่องสภาพปัญหาและแนวทางการจัดการปัญหาด้านการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
2. เพื่อศึกษาปัญหาการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
3. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการปัญหาด้านการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และขั้นตอนกระบวนการจัดทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการจัดการปัญหาด้านการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิดให้ระบุสภาพและปัญหาของการทำวิทยานิพนธ์จากกลุ่มตัวอย่าง แล้ววิเคราะห์เพื่อกำหนดประเด็นปัญหาที่มีค่าร้อยละในระดับสูง แล้วทำการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มตัวอย่าง (In-depth Interview) เพื่อทราบแนวทางการจัดการปัญหาด้านการทำวิทยานิพนธ์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดประชากรจากนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 - 2555 (ช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2555) รวมทั้งสิ้น จำนวน 254 คน
กลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงให้ได้กลุ่มตัวอย่างจากประชากรข้างต้น ซึ่งเป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่อยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน 81 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามปลายเปิดให้ระบุสภาพและปัญหาของการทำวิทยานิพนธ์
2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อทราบแนวทางการจัดการปัญหาด้านการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งในช่วงเวลาสัมภาษณ์จะขออนุญาตบันทึกเสียงประกอบการจดบันทึกการสัมภาษณ์ แล้วจัดพิมพ์ข้อมูลการสัมภาษณ์ให้ตรวจทาน เพื่อยืนยันความถูกต้องของข้อมูลอีกครั้ง

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิเคราะห์สภาพการและปัญหาของการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ อยู่ในระดับมาก 3 ลำดับแรกพบว่า นักศึกษาอยู่ระหว่างการจัดทำเครื่องมือวิจัยและมีปัญหาการจัดทำเครื่องมือวิจัย คิดเป็นร้อยละ 43.21 อยู่ระหว่างการขอสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์และมีปัญหาการขอสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ คิดเป็นร้อยละ 33.33 และอยู่ระหว่างการเก็บข้อมูลการวิจัยและมีปัญหาการเก็บข้อมูลการวิจัย คิดเป็นร้อยละ 12.35 ตามลำดับ

แนวทางการจัดการปัญหาด้านการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้น ดังนี้

นักศึกษาควรได้รับการให้คำปรึกษาในการจัดทำเครื่องมือ รวมถึงข้อแนะนำในการตั้งข้อคำถามต่าง ๆ ซึ่งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ควรสละเวลาให้คำปรึกษา หรือนัดหมายเพื่อความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์เป็นระยะ หรือเป็นกลุ่มเฉพาะนักศึกษาที่อยู่ในความดูแล

โดยบัณฑิตวิทยาลัยควรสนับสนุนการจัดทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ในการให้ข้อมูลข่าวสาร การแจ้งเตือนเกี่ยวกับระยะเวลาการศึกษาในแต่ละภาคเรียน เพื่อให้นักศึกษาจะได้วางแผนการทำวิทยานิพนธ์ในแต่ละภาคเรียน เช่น ปฏิทินการศึกษาในแต่ละภาคเรียน กำหนดการรักษาสภาพการเป็นนักศึกษา การจัดการอบรมเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ การให้ข้อมูลสารสนเทศ (Website) ของแหล่งนำเสนอบทความจากงานวิจัยเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่

ควรจัดอบรมการเขียนบทความจากงานวิจัยเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ รวมถึงการบริการข้อมูลสารสนเทศของห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย ควรมีฐานข้อมูลงานวิจัยที่หลากหลาย ตัวอย่างบทความวิจัยฉบับสมบูรณ์ เพื่อเป็นตัวอย่างให้กับนักศึกษาได้ค้นคว้า

ควรชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินงานการจัดทำวิทยานิพนธ์ตามแบบฟอร์มต่าง ๆ ของบัณฑิตวิทยาลัย โดยให้มีมีความสะดวกเร็วยิ่งขึ้น หรือมีตัวอย่างในการกรอกแบบฟอร์ม รวมถึงขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

ควรจัดหาผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านในการช่วยเหลือนักศึกษาในการทำวิทยานิพนธ์ เช่น สถิติวิจัย คอมพิวเตอร์สำหรับการประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เป็นต้น

ควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้อง การให้ความรู้ เทคนิค คำแนะนำจากประสบการณ์การทำวิทยานิพนธ์

อภิปรายผล

จากการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. สภาพการและปัญหาของการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ อยู่ในระดับมาก 3 ลำดับแรก พบว่า นักศึกษาอยู่ระหว่างการจัดทำเครื่องมือวิจัยและมีปัญหาการจัดทำเครื่องมือวิจัย คิดเป็นร้อยละ 43.21 อยู่ระหว่างการขอสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์และมีปัญหาการขอสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ คิดเป็นร้อยละ 33.33 และอยู่ระหว่างการเก็บข้อมูลการวิจัยและมีปัญหาการเก็บข้อมูลการวิจัย คิดเป็นร้อยละ 12.35 ทั้งนี้เป็นเพราะการวิจัยส่วนมากมีการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีได้เป็นเพียงการออกแบบสำรวจ การออกแบบสอบถาม หรือการออกภาคสนาม เพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเท่านั้นแต่ยังจะต้องทำการวิเคราะห์ให้อยู่ในเกณฑ์ที่เชื่อถือได้ทั้งตัวผู้ให้ข้อมูล ลักษณะของข้อมูลและผลการวิเคราะห์ด้วย ซึ่งทั้งหมดนี้ก็ต้องใช้วิธีการทางสถิติเป็นหลักสำคัญ (ชลกมล สนองคุณ, 2548 : 52) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนิตา รักษ์พลเมือง และสมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2549 : 56-60) การเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์นอกจากความไม่ชัดเจนของประเด็นปัญหาระเบียบวิธีและการออกแบบวิจัยที่เสนอในโครงร่างวิทยานิพนธ์แล้ว นักศึกษาบางคนยังเลือกใช้ระเบียบวิธีวิจัยที่ไม่มีความรู้ความชำนาญเพียงพอหรือไม่มีความถนัด ทำให้มีปัญหาในการดำเนินการวิจัย นักศึกษากลุ่มที่เรียนจบรายวิชา แต่ไม่ได้ทำวิทยานิพนธ์ (all but dissertation) ระบุว่าอุปสรรคสำคัญประการหนึ่ง คือ ความไม่พร้อมของผู้เรียน (candidates' unpreparedness) แม้ว่าจะได้เรียนรายวิชาการวิจัยในเชิงปริมาณและคุณภาพซึ่งทำให้ได้ความรู้ทางทฤษฎีและผ่านการฝึกหัดเบื้องต้น แต่นักศึกษาก็ยังขาดความมั่นใจเมื่อต้องลงมือเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และอภิปรายผลการวิจัยด้วยตนเอง หรือพบว่าเนื้อหาวิชาที่เรียนตามหลักสูตร ไม่ได้ช่วยฝึกทักษะการวิจัยเท่าที่จำเป็นบางคนมีความเข้าใจผิด คิดว่าอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์จะเป็นผู้สอนระเบียบวิธีการวิจัยและตรวจแก้ไขงานให้ทุกอย่างระหว่างการทำ

วิทยานิพนธ์ จึงคอยความช่วยเหลือจากอาจารย์แทนที่จะช่วยเหลือตนเองด้วยการขวนขวายหาความรู้เพิ่มเติมหรือขอคำปรึกษาจากผู้ชำนาญการเฉพาะด้านยิ่งหากอาจารย์ไม่มีเวลาให้คำปรึกษาหรือไม่ได้ให้กำลังใจเท่าที่คาดหวัง นักศึกษาบางคนอาจหยุดทำวิทยานิพนธ์ต่อไปได้ นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษาที่ไม่สำเร็จการศึกษาจำนวนหนึ่งมีปัญหาด้านการบริหารเวลาและความต่อเนื่องในการทำวิทยานิพนธ์ ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ขอกลับไปทำงาน และขาดการติดต่อกับอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์เป็นเวลานาน กลับมาพบอีกครั้งเมื่อใกล้ครบกำหนดระยะเวลาศึกษาตามหลักสูตร สตรีวิสัยที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์จะให้คำปรึกษาหรือความช่วยเหลือให้สำเร็จการศึกษาได้

อีกทั้งการเขียนรายงานและการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ นอกจากทักษะด้านระเบียบวิธีการวิจัยแล้ว นักศึกษาหลายคนยังมีปัญหาด้านภาษาทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษซึ่งเป็นทักษะสำคัญอีกประการหนึ่งของการทำวิทยานิพนธ์ โดยเฉพาะวิทยานิพนธ์ที่ใช้ระเบียบวิธีวิจัยในเชิงคุณภาพ บ่อยครั้งจะพบว่า การเขียนรายงานผลการวิจัยของนักศึกษาเป็นเพียงการเรียบเรียงเอกสารที่เกี่ยวข้อง ขาดการอ้างอิงผลงานวิชาการที่นำมาใช้ในการศึกษาอย่างถูกต้อง และยังคงอยู่ใน “ทะเลข้อมูล” หาข้อสรุปไม่ได้เมื่อต้องสังเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ จึงเป็นที่น่าเสียดาย หากนักศึกษาที่ทำวิทยานิพนธ์อย่างทุ่มเท ไม่สามารถถ่ายทอดผลงานให้เป็นที่เข้าใจได้ในการเขียนรายงานวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ ในทางตรงข้ามนักศึกษาอีกจำนวนหนึ่งนำร่างรายงานวิทยานิพนธ์มาให้พิจารณาเมื่อใกล้กำหนดการสอบอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไม่มีโอกาสตรวจสอบอย่างละเอียด และไม่มีเวลาให้ข้อเสนอแนะในการนำเสนอรายงานผลการวิจัยต่อคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ส่วนปัญหาที่พบมากระหว่างการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ นอกจากการเตรียมตัวไม่พร้อมและมีความวิตกกังวลเกินไปแล้ว นักศึกษาบางคนยังใช้เวลาบรรยายความสำคัญของประเด็นปัญหา การออกแบบระเบียบวิธีและขั้นตอนการดำเนินการวิจัยมากเกินไป จนแทบไม่ได้กล่าวถึงข้อค้นพบและอภิปรายผลการวิจัยซึ่งเป็นส่วนที่แสดงถึงกระบวนการทางปัญญาที่แท้จริงของผู้ที่จะเป็นมหาบัณฑิตหรือคณาจารย์บัณฑิตอีกด้วย

รวมถึงการเผยแพร่วิทยานิพนธ์ ปัญหาด้านทักษะการวิจัยและทักษะด้านภาษาข้างต้น ส่งผลต่อการเขียนบทความทางวิชาการและการนำเสนอผลงานวิจัยต่อที่ประชุมทางวิชาการ โดยเฉพาะวารสารและการประชุมที่มีการตั้งคณะกรรมการ (Editorial Board หรือ Peer Review) พิจารณาผลงานที่จะตีพิมพ์/นำเสนอ โดยเฉพาะหากมหาวิทยาลัยมีข้อกำหนดให้เผยแพร่ผลงานเป็นภาษาต่างประเทศ รายงานวิทยานิพนธ์เป็นผลงานของนักศึกษาการตรวจแก้ไขสำนวนภาษาในบทความที่จะเผยแพร่คงไม่ใช่หน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นักศึกษาส่วนมากมักนำบทความมาเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ในระยะเวลากระชั้นชิด/ใกล้จะสิ้นสุดระยะเวลาศึกษาตามหลักสูตรทำให้บทความจากวิทยานิพนธ์ไม่ได้รับการตรวจสอบคุณภาพอย่างจริงจัง

นอกจากนี้ นักศึกษายังมีปัญหาในการหาแหล่งตีพิมพ์/เผยแพร่ หากมหาวิทยาลัย/คณะ ไม่มีบริการให้ความช่วยเหลือ ในด้านดังกล่าวจะเป็นอุปสรรคในการสำเร็จการศึกษาได้ ดังนั้น สรุปได้ว่า ความรู้ทางวิชาการของนักศึกษา ด้านทฤษฎีหรือเนื้อหา อาทिकความรู้ด้านภาษา การใช้เทคโนโลยี และการใช้สถิติ มีความสำคัญอย่างมากที่จะทำให้ให้นักศึกษาทำวิทยานิพนธ์ได้สำเร็จ หากนักศึกษาไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่จะทำก็ทำให้นักศึกษาทำวิทยานิพนธ์สำเร็จได้ยาก

2. แนวทางการจัดการปัญหาด้านการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ พบว่า นักศึกษาควร ได้รับการให้คำปรึกษาในการจัดทำเครื่องมือ รวมถึงข้อแนะนำในการตั้งข้อคำถามต่าง ๆ ซึ่งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ควรสละเวลาให้คำปรึกษา หรือนัดหมายเพื่อความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์เป็นระยะ หรือเป็นกลุ่มเฉพาะ นักศึกษาที่อยู่ในความดูแล ทั้งนี้เป็นเพราะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ต้องเป็นผู้รู้ลึก ครอบรู้รอบ ด้านวิชาการ (Knowledgeable) ตั้งใจจัดสรรเวลาให้นิสิตนักศึกษาได้พบ (Availability) เพื่อขอคำปรึกษา รู้เขารู้เรา ให้กำลังใจนิสิตนักศึกษา (Supportive) เป็นผู้ใส่ใจตรวจแก้ไข ให้ข้อเสนอแนะงานที่เสนอ (Responsive) ความสามารถของอาจารย์ที่ปรึกษาจึงเป็นปัจจัยหนึ่งของความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ การที่อาจารย์มีสาขาวิชาที่เชี่ยวชาญเฉพาะและมีโครงการวิจัยอยู่ในมือมีผลดีหลายประการ (สุธีระ ประเสริฐสรรพ. 2544 : 41) กล่าวคือ ทำให้นักศึกษา มั่นใจได้ว่าอาจารย์รู้จริงว่าจะทำอะไร มั่นใจได้ว่าเป็นหัวข้อที่ควรทำ มั่นใจได้ว่าอาจารย์มีข้อมูลมัดและเอาจริงในงานวิจัยนี้ มั่นใจได้ว่ามีทรัพยากรทำวิจัย มั่นใจได้ว่าเสร็จแล้วจะมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลกมล สอนงคุณ (2548 : 55) กล่าวว่า ปัจจัยด้านอาจารย์ที่ปรึกษา ประกอบไปด้วยความสามารถของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ในการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาด้านความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา และระเบียบวิธีวิจัย ทักษะ ทศนคติ ความเอาใจใส่ ความมุ่งมั่นศรัทธาในบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบในทัศนะของนักศึกษา ผู้ทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้งการบริหารเวลาและการแบ่งเวลาให้แก่ นักศึกษาดังนั้น สรุปได้ว่า อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ควรมีความรู้ความสามารถความเชี่ยวชาญในสาขาวิชา ประสบการณ์ในการทำวิจัย มีความสัมพันธ์และทัศนคติที่ดีต่อนักศึกษา เพื่อช่วยให้นักศึกษาสามารถทำวิทยานิพนธ์ได้สำเร็จ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนิตา รักษ์พลเมือง และสมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2549 : 55-56) กล่าวว่ามหาวิทยาลัยมีบทบาทสำคัญในการสร้างเสริมสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่เอื้อต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา เช่น วัสดุครุภัณฑ์ที่จำเป็นสำหรับการวิจัยแบบการทดลอง ห้องเรียน ห้องพักนิสิต นักศึกษาที่มีเทคโนโลยีทันสมัยสำหรับการค้นคว้าข้อมูล ศูนย์บรรณสารสนเทศที่มีเครือข่ายข้อมูล กว้างขวางและมีบุคลากรให้ความช่วยเหลือทั้งในและนอกเวลาราชการ ศูนย์พัฒนาทักษะด้านการใช้ภาษาทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่จะช่วยให้นักศึกษาพัฒนาทักษะการเขียนและการ

นำเสนอผลการวิจัยตลอดจนการจัดทำวารสารทางวิชาการในระดับชาติหรือนานาชาติให้นักศึกษา ได้มีแหล่งเผยแพร่วิทยานิพนธ์ต่อสังคม วงการวิชาการและวิชาชีพ เพื่อวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาและ อาจารย์ที่ปรึกษาได้ร่วมกันดำเนินการมาเป็นเวลานาน จะได้มีโอกาสเผยแพร่อย่างกว้างขวาง ไม่ “ขึ้นหิ้ง” อย่างไรก็ตาม การสร้างบรรยากาศในการทำวิจัยตามที่คาดหวังไว้ยังมีอุปสรรคอยู่มาก เช่น ข้อจำกัดด้านงบประมาณ ขั้นตอนราชการ และการประสานงานระหว่างหน่วยงาน เป็นต้น

โดยบัณฑิตวิทยาลัยควรสนับสนุนการจัดทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ในการให้ข้อมูล ข่าวสาร การแจ้งเตือนเกี่ยวกับระยะเวลาการศึกษาในแต่ละภาคเรียน เพื่อให้นักศึกษาจะได้วางแผนการทำวิทยานิพนธ์ในแต่ละภาคเรียน เช่น ปฏิทินการศึกษาในแต่ละภาคเรียน กำหนดการรักษาสภาพ การเป็นนักศึกษา การจัดการอบรมเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ การให้ข้อมูลสารสนเทศ (Website) ของ แหล่งนำเสนอบทความจากงานวิจัยเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่

ควรจัดอบรมการเขียนบทความจากงานวิจัยเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ รวมถึงการบริการข้อมูล สารสนเทศของห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย ควรมีฐานข้อมูลงานวิจัยที่หลากหลาย ตัวอย่างบทความ วิจัยฉบับสมบูรณ์ เพื่อเป็นตัวอย่างให้กับนักศึกษาได้ค้นคว้า

ควรชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินงานการจัดทำวิทยานิพนธ์ตาม แบบฟอร์ม ต่าง ๆ ของบัณฑิตวิทยาลัย โดยให้มีความสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น หรือมีตัวอย่างในการ กรอกแบบฟอร์ม รวมถึงขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

ควรจัดหาผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านในการช่วยเหลือนักศึกษาในการทำวิทยานิพนธ์ เช่น สถิติวิจัย คอมพิวเตอร์สำหรับการประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ เป็นต้น

ควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้อง การให้ ความรู้ เทคนิค คำแนะนำจาก ประสบการณ์การทำวิทยานิพนธ์

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตต์ ควรจัดกิจกรรมอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์พบนักศึกษาที่อยู่ในความดูแล และกิจกรรมรุ่นพี่พบรุ่นน้อง
2. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตต์ ควรจัดอบรมการเขียนบทความจาก งานวิจัยเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่
3. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตต์ ควรจัดให้มีการชี้แจงรายละเอียด เกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินงานการจัดทำวิทยานิพนธ์ตามแบบฟอร์ม ต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การใช้ระบบการเขียนวิทยานิพนธ์อิเล็กทรอนิกส์ สำหรับอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- จกกล มณีเดช. (2544). การปฏิบัติตามบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาตามที่เสนอของนักศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ ศษ.ม.
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- จิระศักดิ์ บุษราภรณ์. (2546). การศึกษาปัญหาการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร
อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีเทคนิคศึกษาสถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าพระนครเหนือ. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
พระนครเหนือ. ถ่ายเอกสาร.
- ชนิตา รักษ์พลเมือง และสมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2549). อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์:
หน้าที่และบทบาท. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- ชลกมล สมองคุณ. (2548). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา
ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. ถ่ายเอกสาร.
- ชินวุธ สุนทรสีมะ. (2541). หลักและวิธีการทำวิทยานิพนธ์รายงานประจำภาคและ
เอกสารวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- คุณเดือน อิมโพธิ์. (2539). การศึกษากลยุทธ์การทำวิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต ระดับดีมาก
ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ถาวร จันทศิริ. (2539). ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการทำปริญญาานิพนธ์ของนิสิตปริญญาโท
ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. (2529). เกณฑ์มาตรฐานกลางสำหรับการจัดทำโครงการพัฒนาการศึกษา
ของสถาบันอุดมศึกษาในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 6 (2530-2534).
กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย.
- ทรงธรรม ชีระกุล. (2547). รายงานการวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์
ของมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ทิสนา แคมมณี. (2540). การวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- เทียนฉาย กิระนันท์. (2530). *บัณฑิตศึกษา : อดีต ปัจจุบัน อนาคต*. กรุงเทพฯ : คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธิดาพร ประทุมวี. (2553). *ปัจจัยความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์. ถ่ายเอกสาร.*
- ปรีวัตร เขื่อนแก้ว. (2549). *การวิเคราะห์สาเหตุและแนวทางในการแก้ปัญหาการทำวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.wijai48.com/pdf/propasal1.pdf> (ค้นเมื่อ 12/07/2555)*
- ปิยนุช มีชาญ. (2543). *ปัญหาการทำวิทยานิพนธ์ของมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. ถ่ายเอกสาร*
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริม.
- พร พรหมหาราช. (2545). *รายงานการวิจัยเรื่องปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่ : คณะวิทยาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*
- พิกุล เอกวางกูร. (2541). *ปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.*
- พรชูลี อาชาวอำรุง. (2543). *แนวทางการปฏิรูปโครงสร้างและการบริหารจัดการอุดมศึกษารูปแบบการจัดกลุ่มอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับศักยภาพปัจจุบัน*. กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ สิ้นลารัตน์. (2542, พฤศจิกายน 2542- กุมภาพันธ์ 2543). *การปฏิรูปงานวิชาการ : แนวใหม่ของการปฏิรูปอุดมศึกษา*. วารสารครุศาสตร์, 28 (2), 83-92
- มหาวิทยาลัยนครพนม, สำนักงานบัณฑิตศึกษา. (2552). *การทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระ*. กภาพสินธุ์ : กภาพสินธุ์การพิมพ์.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์, สำนักงานประสานงานบัณฑิตศึกษา. (2548). *คู่มือการเขียนวิทยานิพนธ์และภาคินิพนธ์ 2548*. ฉะเชิงเทรา : มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์.
- เรณา พงษ์เรืองพันธุ์. (2542). *การทำวิทยานิพนธ์อย่างมีคุณภาพ*. วารสารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 7(1), 19-22.

- สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าพระนครเหนือ, บัณฑิตวิทยาลัย. (2545). ผลการสัมมนาวิชาการ เรื่อง คุณภาพวิทยานิพนธ์ สจพ.: มาตรฐานอยู่ที่ไหน?. ข่าวบัณฑิตวิทยาลัย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2555). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ราชกิจจานุเบกษา. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : http://onec.go.th/onec_backoffice/uploaded/Category/Laws/. (ค้นเมื่อ 12/07/2555)
- สมจิตร แก้วมณี. (2551). ปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับมหาบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. ถ่ายเอกสาร.
- สิริรัตน์ คุณจักร. (2539). การวิเคราะห์ตัวแปรจำแนกความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ระหว่าง นิสิต ระดับมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่สำเร็จการศึกษา ภายในสองปีการศึกษา และมากกว่าสองปีการศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สุธีระ ประเสริฐสรรพ. (2544). สนุกกับงานวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- สำนักฝึกอบรมและพัฒนาท้องถิ่น. (2538). การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนเพื่อตอบสนอง การพัฒนาท้องถิ่น . เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการ 20 ธันวาคม 2538. ณ อาคารเพชรน้ำหนึ่ง สถาบันราชภัฏเพชรบุรี. ถ่ายเอกสาร.
- Heiss. (1997). **Psychic trauma causing grossly reduced brain metabolism and cognitive deterioration.** Neuropsychologia : in Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นายวิทยากร อ้วนสะอาด
วัน เดือน ปีเกิด	19 พฤษภาคม 2519
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	27/16 ถนนอินใจมี ตำบลท่าอิฐ อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ 53000
ที่ทำงานปัจจุบัน	บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ 27 ถนนอินใจมี ตำบลท่าอิฐ อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ 53000
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหัวหน้าสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
ตำแหน่งงาน	นักวิชาการเลขานุการ